

ZBO- begroting 2020

DeNederlandscheBank

EUROSYSTEEM

Inhoud

1	Inleiding: Toezicht, Resolutie en DGS	5
1.1	Inleiding	5
1.2	Context voor de ZBO-taken in 2020	5
1.3	Begroting 2020	9
2	Toezicht	13
2.1	Missie en strategie	13
2.1.1	Technologische vernieuwing en digitalisering	13
2.1.2	MVO en duurzaamheid	15
2.1.3	Financieel-economische criminaliteit en Integriteit	15
2.2	Begroting Toezicht 2020	17
2.3	Aanpassing kostenkader	18
2.4	Toelichting per sector	20
2.4.1	Banken	21
2.4.2	Verzekeraars	24
2.4.3	Pensioenfondsen en premiepensioeninstellingen	26
2.4.4	Beleggingsondernemingen en beheerders van beleggingsinstellingen	26
2.4.5	Betaalinstellingen en elektronisch geldinstellingen (egi's)	29
2.4.6	Trustkantoren	32
2.4.7	Overige instellingen	32
2.4.8	Toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba	32
2.4.9	Crypto's	35
2.5	Risicobeheersing Toezicht	37
3	Resolutie en Depositogarantiestelsel	38
3.1	Missie en ambitie NRA en DGS	38
3.2	Begroting Resolutie en DGS 2020	39
3.3	Begroting per deeltaak	42
3.3.1	Resolutie Banken	42
3.3.2	Resolutie Verzekeraars	43
3.3.3	Depositogarantiestelsel (NL)	44
3.3.4	DGS Bonaire, Sint Eustatius en Saba	45
3.4	Financiering kosten Resolutie en DGS	46

4	3.5	Ontwikkelingen en activiteiten Resolutie en DGS 2020	46
	3.5.1	Synergievoordelen	46
	3.5.2	Resolutie van banken	48
	3.5.3	Resolutie van verzekeraars	49
	3.5.4	Depositogarantiestelsel (DGS)	50
	3.5.5	CCP's	53
	4	Bedrijfsvoering	56
	4.1	Doelmatigheid en doeltreffendheid	56
	4.2	Financiering	56
		Bijlage 1 Inzet van toezichtcapaciteit over de sectoren	58
		Bijlage 2 Volledige inzet toezichtcapaciteit	60
		Bijlage 3 Verloop ZBO-begroting taak toezicht 2008-2018	61
		Bijlage 4 Key Indicators	63
		Bijlage 5 Afkortingenlijst	70

1 Inleiding: Toezicht, Resolutie en DGS

1.1 Inleiding

DNB is onafhankelijke centrale bank, toezichthouder, resolutie- en DGS-autoriteit en maakt zich sterk voor financiële stabiliteit. DNB zet zich in voor een economie die bijdraagt aan duurzame welvaart voor alle Nederlanders. Als toezichthouder maakt DNB zich sterk voor een vertrouwenwekkende, schokbestendige en toekomstgerichte financiële sector. Daarom houdt zij prudentieel en integriteitstoezicht op banken, verzekeraars, pensioenfondsen en andere financiële instellingen. Zij signaleert bedreigingen voor de financiële stabiliteit tijdig en neemt passende beheersmaatregelen. In haar rol van resolutie- en DGS-autoriteit werkt DNB aan ordentelijke afwikkeling van banken en verzekeraars die in financiële problemen komen. DNB is zowel nationaal als internationaal invloedrijk door steeds nauwe samenwerking en dialoog met stakeholders te zoeken. In al deze taken geeft DNB invulling aan haar missie: werken aan vertrouwen.

De uitvoering van haar taken als toezichthouder, resolutie-autoriteit en uitvoerder van het depositogarantiestelsel doet DNB als zelfstandig bestuursorgaan (ZBO). In voorliggende ZBO-begroting 2020 beschrijft DNB haar werkzaamheden en de beoogde resultaten voor komend jaar.

In hoofdstuk 1 worden trends en ontwikkelingen geschetst die onze ZBO-taken raken en cross-sectoraal van aard zijn. Hier wordt ook de

begroting voor de ZBO als geheel toegelicht. Omdat Toezicht en Resolutie verschillende taken en verantwoordelijkheden van DNB zijn, volgt in de daaropvolgende hoofdstukken een toelichting op de meer taak-specifieke accenten en activiteiten. Hoofdstuk 2 gaat in op de toezichttaak, uitgesplitst per sector. Hoofdstuk 3 behandelt de resolutietaak en het DGS. Tot slot beschrijven we in hoofdstuk 4 zaken aangaande de interne bedrijfsvoering voor zover deze van invloed zijn op de toedeling van kosten aan de verschillende sectoren¹.

1.2 Context voor de ZBO-taken in 2020

Belangrijkste trends, risico's en actuele ontwikkelingen

Het werk van DNB als toezichthouder en resolutie / DGS-autoriteit wordt mede bepaald door trends, risico's en actuele ontwikkelingen die van invloed zijn op de financiële sector. Onder andere de volgende ontwikkelingen en risico's vragen komend jaar om onze bijzondere aandacht:

- Een **langdurige lage rente** betekent voor banken op termijn lagere rente-inkomsten, zet het bedrijfsmodel van veel (levens-)verzekeraars onder druk en veroorzaakte een neerwaartse druk op de dekkingsgraden van pensioenfondsen. Voor sommige fondsen is de situatie dermate kritiek dat kortingen op de pensioenen op korte termijn nodig kunnen zijn. Deze ontwikkelingen vragen een voortdurende inzet van DNB.
- De mondiale **geopolitieke onzekerheid** blijft onverminderd hoog en zorgt voor een negatief

¹ Door afrondingen kan het voorkomen dat gepresenteerde tellingen in een tabel niet volledig op elkaar aansluiten.

effect op handelsvolumes, leidt tot economische onzekerheid en bijbehorende effecten op de beleggingen van bijvoorbeeld verzekeraars en pensioenfondsen. Hierdoor wordt de Nederlandse financiële sector direct geraakt. Bijzondere aandacht van DNB heeft de **Brexit en de gevolgen daarvoor voor de financiële sector**: deze veroorzaakt naast prudentiële risico's voor bestaande onder toezicht staande instellingen ook een toenemend aantal vergunningsaanvragen en mogelijk dus een grotere toezichtpopulatie.

- **Technologische innovaties** spelen een belangrijke rol in onze samenleving. Zowel voor de financiële sector als voor het toezicht biedt dit kansen en risico's die direct raken aan de ZBO-taken van DNB. Digitalisering is niet langer een ondersteunende faciliteit maar vormt steeds meer het hart van het primaire proces. De sector heeft belang bij de investering van DNB in digitalisering. Het gebruik van techniek en data in de sector slaagt alleen als risico's tijdig worden gezien en wet- en regelgeving beheerste vernieuwing accommodeert. Bij een kennisachterstand bestaat het risico dat DNB technologische vernieuwing onnodig belemmert. Digitalisering wordt ook gebruikt om het toezicht te versterken. Het gebruik van technologie zal leiden tot sneller inzicht in de kern van de vraagstukken, een meer gerichte en dus efficiënte uitoefening van het toezicht, meer consistentie en een meer proportionele benadering. De omvang, snelheid en impact van digitalisering vraagt om een forse investeringsimpuls en maakt

daarmee verhoging van de ZBO-begroting en het kostenkader noodzakelijk.

- Maatschappelijke en ecologische uitdagingen zoals **klimaatverandering** en de transitie naar een koolstofarme samenleving vragen van financiële instellingen dat zij toekomstgericht zijn en inzicht hebben in de financiële risico's die zij als gevolg van deze ontwikkelingen lopen. DNB zal de beheersing van klimaat gerelateerde risico's verankeren in het dagelijkse toezicht op banken, verzekeraars en pensioenfondsen.
- **Nieuwe (internationale) wet- en regelgeving** zijn van invloed op de taken en werkzaamheden van DNB. Zo wordt naar verwachting op 10 januari 2020 de implementatiewet wijziging vierde anti-witwasrichtlijn (AMLD5) van kracht. Vanaf dat moment vallen bedrijven die diensten aanbieden voor het wisselen tussen virtueel geld (crypto's) en gewoon geld, en bedrijven die cryptobewaarpportemonnees aanbieden, onder het integriteitstoezicht van DNB. Na de kredietcrisis is zowel in Nederland als internationaal een grote hoeveelheid wet- en regelgeving uitgevaardigd welke tot op de dag van vandaag nog steeds leidt tot nieuwe *regulations*, en ook daarvan afgeleide richtlijnen en regelgeving zoals uitgegeven door EBA en EIOPA. Het einde is daarbij nog niet in zicht.
- Er is de afgelopen jaren steeds meer internationale en nationale aandacht voor **bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering**. Nederland is, net als andere landen, kwetsbaar gebleken voor (internationale) witwasoperaties. Inmiddels hebben de ministers van Financiën en Justitie en Veiligheid afgelopen

jaar een gezamenlijk Plan van Aanpak Witwassen opgesteld en investeert de overheid nadrukkelijk in de bestrijding van ondermijnende criminaliteit. Deze afnemende risicotolerantie vraagt om een intensivering van het integriteitstoezicht.

Nieuwe strategie DNB2025

De snelheid waarmee onze omgeving verandert, maakt het noodzakelijk om onszelf zo nu en dan de vraag te stellen of er andere wegen moeten worden ingeslagen om dat doel te bereiken.

Om in het licht van voorgenoemde ontwikkelingen onze taakuitoefening effectief te kunnen blijven vormgeven heeft DNB een nieuwemiddellange termijn strategie ontwikkeld: DNB2025. Centraal in deze strategie staan zes ambities. In 2025:

- heeft DNB haar MVO-visie gerealiseerd door MVO volledig te integreren in alle elementen van haar taakuitoefening;
- zijn door inzet van DNB meer evenwichtige economische verhoudingen bewerkstelligd met structurele oplossingen voor lange termijn vraagstukken;
- werkt DNB datagedreven en op basis van digitale technieken in al haar taakgebieden.
- heeft inzet van DNB een erkende bijdrage geleverd aan het vertrouwen dat Nederlanders hebben in financiële instellingen;
- bestaat het medewerkersbestand van DNB uit medewerkers met een meer diverse achtergrond, die op effectieve wijze en in dialoog met stakeholders tot resultaten komen; en
- heeft DNB voor interne en externe stakeholders inzichtelijk gemaakt dat zij haar taken effectief en kostenbewust uitvoert.

Voorliggende begroting hanteert de zes ambities en de hiervan afgeleide prioriteiten als speerpunten voor de plannen voor 2020.

Europa steeds belangrijker

Financiële markten zijn in toenemende mate internationaal van karakter. DNB doet veel werk in Europees verband en in haar ZBO-taken opereert DNB steeds meer als onderdeel van een Europees geheel. Dat geldt zowel voor haar Toezicht- als Resolutie- en DGS-taak. Met de komst van het Europees banktoezicht (*Single Supervisory Mechanism*) in november 2014 is een belangrijke stap gezet naar de Europese bankenunie die bestaat uit drie pijlers. Naast het SSM is er een gemeenschappelijk afwikkelmechanisme (*Single Resolution Mechanism*, SRM) en een Europees depositogarantiestelsel (in oprichting). DNB spant zich ook in 2020 in voor de verdere vervolmaking van de Europese bankenunie. De centra van deze mechanismen, de ECB en SRB, doen een steeds dwingender beroep op de capaciteit van de nationale autoriteiten waarmee zij samenwerken. Zo ook op DNB, in het bijzonder waar het de toezichtinzet op significante banken in het Eurogebied betreft. Dit heeft tot gevolg dat DNB in mindere mate volledig autonoom over inzet van haar toezichtcapaciteit kan besluiten. Grofweg kan worden gesteld dat 120 fte van de totale 662 fte aan toezichtcapaciteit wordt aangewend om te voldoen aan de verplichtingen die het onderdeel uitmaken van de mechanismen van de Bankenunie met zich meebrengen. Het gaat hierbij specifiek om toezichtcapaciteit op significante banken. Integriteitstoezicht en deelname aan Europese

overleggen zijn hierin niet inbegrepen. Ook de Europese toezichthouder pensioenfondsen en verzekeraars (EIOPA) zet steeds meer in op convergentie van het Europese toezicht.

Extra investeringen

De omgeving waarin DNB haar ZBO-taken uitvoert, is sterk aan verandering onderhevig. Mede ingegeven door de lage rente omgeving, geopolitieke spanningen en de snelheid van technologische vernieuwingen bouwen risico's in het financieel systeem zich in hoog tempo op. DNB heeft de afgelopen jaren maar beperkt in nieuwe ontwikkelingen kunnen investeren wegens de almaar groeiende workload. Meerdere uitbreidingen zijn reeds intern geabsorbeerd, waaronder onze inspanningen op het terrein van klimaat en duurzaamheid en het toezicht op nieuwe betaalinstanties (PSD II). Hetzelfde geldt voor voorbereidingen in het kader van de Brexit, en de eerder genoemde grote hoeveelheid nieuwe (internationale) wet- en regelgeving. Daarbij leiden de toenemende aandacht voor integriteit, de lage-rente omgeving en geopolitieke ontwikkelingen tot een stijging in aantal en complexiteit van de probleem dossiers. Tegelijkertijd zijn investeringen hoog nodig om ook in de toekomst tot een adequate taakuitoefening te kunnen blijven komen. Meest in het oog springend in dat kader zijn het hoge tempo waarin de wereld, de financiële sector inclusief, momenteel digitaliseert. Deze omgeving vraagt ook om een toezichthouder die in staat is om op deze ontwikkelingen te anticiperen en de versnelling die de sector en maatschappij inzet niet onnodig te vertragen. Daarom moet DNB in

alle ZBO-taken meer datagedreven werken en optimaal gebruik maken van de mogelijkheden die digitalisering biedt in termen van effectiviteits- en efficiencyvergroting. Deze activiteiten zijn ondergebracht in de Digitale Strategie. Deze Digitale Strategie kan alleen worden gerealiseerd wanneer gebruik kan worden gemaakt van een robuust ICT-fundament. Hiervoor zijn kostenintensiveringen nodig. Datzelfde geldt voor het creëren van een innovatieve cultuur waarin medewerkers beschikken over adequate digitale competenties. Digitalisering van processen neemt handmatige stappen weg en creëert daardoor efficiency voordelen die voor nieuwe data analyses en experimenten benut zullen worden. De omvang van de efficiency voordelen is niet vooraf exact bekend. DNB zal vanaf 2020 bijhouden waar digitalisering tot tijds winst leidt en hoe deze tijd wordt ingezet voor versterking van het toezicht. Ook stelt DNB zich tot doel op deze wijze de (indirecte) kosten die onder toezicht staande instellingen moeten maken om aan de verwachtingen van DNB te voldoen te verlagen, bijvoorbeeld doordat de uitwisseling van gegevens met instellingen eenvoudiger en daarmee goedkoper wordt, en doordat dubbele uitvragen voorkomen kunnen worden.

Naast investeringen die nodig zijn om onze taak- uitoefening toekomstbestendig te maken en de ambities van de strategie te realiseren, loopt binnen DNB momenteel het programma 'Huisvesting DNB'.

Het hoofdkantoor van DNB aan het Frederiksplein in Amsterdam moet, na vijftig jaar, grootschalig gerenoveerd worden. Er moet onder andere

asbestsanering plaatsvinden, installaties moeten worden vervangen en het gebouw voldoet binnenkort niet meer aan de wettelijke eisen voor kantoorpanden. DNB streeft naar een duurzaam, meer open en toekomstbestendig gebouw. Het gerenoveerde pand zal de verbinding met de stad en de samenleving versterken. Bovendien zal het recht doen aan de uitvoering van de kerntaken van DNB en in versterkte mate betekenis geven aan de publiek-maatschappelijke taak van DNB. Het moderne kantoorconcept sluit hierop aan en sluit tevens aan bij de werkwijze van nieuwe generaties werknemers. DNB kan hiermee een aantrekkelijke werkgever (*employer of choice*) blijven die uitstekende mensen kan aantrekken. In aansluiting op de positie die DNB inneemt in het maatschappelijk debat omtrent duurzaamheid, streeft DNB in de renovatie naar het maximaal haalbare op het gebied van duurzaamheid binnen de mogelijkheden van het bestaande gebouw.

2020 is een jaar van verhuizingen en garanderen van de bedrijfscontinuïteit 'tijdens de verbouwing'. Het hoofdkantoor van DNB wordt vanaf begin 2020 tijdelijk ondergebracht in het Toorop-gebouw aan de Spaklerweg in Amsterdam en de goudkluis wordt tijdelijk naar Haarlem verplaatst. Tevens wordt in 2020 het definitieve ontwerp van het gerenoveerde Frederiksplein opgesteld en wordt gestart met de eerste sloopwerkzaamheden. Door de tijdelijke verplaatsing van de goudkluis, zal de renovatie van het Frederiksplein korter duren dan aanvankelijk gepland en het gerenoveerde hoofdkantoor zal daarmee eerder in gebruik kunnen worden genomen. Daarnaast hoeft er minder lang gebruik

gemaakt te worden van het Toorop-gebouw. Het gehele programma 'Huisvesting DNB' zal met deze parallelle aanpak een jaar eerder gereed zijn dan aanvankelijk voorzien.

Uitgangspunt voor het programma is dat de jaarlijkse DNB-brede huisvestingskosten na afronding van het hele programma (gepland 2025) gelijk zijn aan, of lager zijn dan het kostenniveau voorafgaand aan het programma (2014). Het effect op de ZBO-begroting is tzt nog nader te bepalen. Gedurende de transitieperiode zullen de huisvestingslasten echter toenemen, onder meer als gevolg van de kosten van tijdelijke huisvesting, bovenop de reguliere huisvestingskosten. Een deel van deze lasten zal neerslaan in de ZBO-begroting.

1.3 Begroting 2020

De ZBO-begroting van DNB bestaat uit de begroting voor de toezichttaak en de begroting voor de resolutietaak en het depositogarantiestelsel (DGS). Voor haar toezichttaak publiceert DNB de jaarlijkse Toezicht Vooruitblik waarin DNB aandachtspunten en toezichtinspanningen voor het komende jaar schetst. De resolutie- en DGS taak kennen een dergelijke 'Vooruitblik' niet. Daarom is voor deze taken in de begroting voor een meer integrale en op zichzelf staande aanpak gekozen.

De ZBO-begroting stijgt van EUR 184,9 mln in 2019 naar EUR 211,4 mln in 2020. Dit komt door de eerder genoemde extra huisvestingslasten, investeringen in digitalisering en intensiveringen van het toezicht.

Tabel 1 Meerjarige begroting per ZBO-taak

EUR miljoen

Meerjarige begroting per ZBO-taak	Budget 2016	Budget 2017	Budget 2018	Realisatie 2018	Budget 2019	Budget 2020	B2020-B2019
Toezicht	153,4	154,4	157,3	157,1	164,0	188,4	24,4
Resolutie en DGS	5,1	16,0	19,1	17,5	20,9	23,0	2,1
Totaal	158,5	170,5	176,4	174,6	184,9	211,4	26,5

Impact DNB brede ontwikkelingen

De transitiekosten in het kader van het programma Huisvesting komen voor ca EUR 9,8 mln terecht in de ZBO-begroting 2020. Dit bestaat onder meer uit de kosten voor tijdelijke huisvesting en het versneld afschrijven van huidige investeringen, wat leidt tot verschuiving van kosten over de jaren. Tot 2019 heeft DNB de eerste transitiekosten voor voorbereidende werkzaamheden in het programma binnen het ZBO kostenkader opgevangen, onder meer door het bezuinigen op investeringen en onderhoud en door te sturen op personele bezetting.

Om de Digitale Strategie van DNB te realiseren, wordt voor 2020 organisatie-breed een kostenintensivering van EUR 31 mln begroot. Het aandeel van deze kostenintensivering ten laste van de ZBO-begroting komt neer op EUR 14,8 mln. Een nadere uitwerking van deze post wordt gegeven in paragraaf 2.1.1. De Digitale Strategie is apart begroot en staat daarmee (financieel) los van onderstaande ICT-ontwikkelingen.

De kosten voor de ICT-ondersteuning, geleverd door de divisie ICT, voor geheel DNB (exclusief overhead) stijgen van EUR 72,4 mln in 2019 naar EUR 86,8 mln. Dit is een stijging van EUR 14,4 mln oftewel 20 %. Het effect (inclusief overhead) op de taak Toezicht bedraagt EUR 4,4 mln en EUR 1,1 mln voor de taken Resolutie en DGS. Deze stijging wordt deels veroorzaakt door externe ontwikkelingen waar DNB slechts beperkt invloed op heeft. De belangrijkste oorzaak hiervan is de impact van de verlate start en vertraging bij de transitie en transformatiefase van de outsourcing. Deze vertraging leidt in 2020 tot EUR 6,2 mln extra kosten voor DNB. Reden is dat als gevolg van de verlate start en vertraging, bestaande onderhoudscontracten langer door moeten lopen, er alsnog geïnvesteerd moet worden in hard- en software en gedurende deze periode onverminderd inzet wordt gevraagd van eigen personeel. Verder nemen de kosten in 2020 met EUR 3,0 mln toe omdat na nader onderzoek blijkt dat vooruitbetaling van de T&T kosten niet opportuun is. Dit effect is puur boekhoudkundig, met andere woorden het wordt over de jaren budgetneutraal. De met de outsourcing voorziene besparingen komen ook later

Daarnaast nemen de beheerkosten toe als gevolg van in 2019 afgeronde projecten en opgeleverde applicaties en de toename van het gebruik van de servercapaciteit en capaciteit voor dataopslag. Hiermee is een bedrag gemoeid van EUR 2,6 mln. Ook zijn er beperkte intensiveringen nodig op het gebied van risicobeheersing en informatiebeveiliging. Dit gaat om een bedrag van EUR 0,5 mln.

Tot slot heeft DNB te maken met een afname van de mogelijkheid om ICT-projecten te kunnen activeren. Dit doordat er meer gebruik wordt gemaakt van Cloudtoepassingen enerzijds en het ontwikkelen op basis van Agile methode anderzijds. Het effect hiervan is EUR 2,1 mln.

[Impact uitbreidingen Toezicht, Resolutie en DGS](#)

Voor de toezichttaak stijgt de begroting onder meer als gevolg van personele uitbreidingen voor intensivering van integriteitstoezicht door nieuwe taken en om adequaat in te spelen op externe ontwikkelingen zoals de Brexit. Externe ontwikkelingen als de lage-rente omgeving en

geopolitieke onzekerheden zetten een dusdanige druk op de bestaande toezichtcapaciteit dat het niet mogelijk is deze uitbreidingen intern op te vangen. Voor de Resolutie- en DGS-taken vinden er naast de loon- en prijsindexaties geen intensiveringen plaats.

De verdeling van de stijging over de sectoren staat in onderstaande tabel. In de hoofdstukken 2 en 3 wordt nader ingegaan op de sectorspecifieke toenames.

Een concept van de ZBO-begroting 2020 is op 7 november 2019 besproken met vertegenwoordigers uit de verschillende sectoren. De sector heeft aangegeven zich te herkennen in de door DNB geschetste ontwikkelingen en aandachtspunten in hoofdstuk 2 voor Toezicht en in hoofdstuk 3 voor de Resolutie- en DGS-taak. Waar mogelijk heeft DNB aangedragen suggesties overgenomen. De verslagen van de panelbijeenkomsten zijn, net als de acties en adviezen voor DNB die hieruit zijn voortgekomen, terug te vinden op de website van DNB.

Tabel 2 Kostenverdeling naar doelgroepen

EUR miljoen

Kostenverdeling doelgroepen	Realisatie 2018	Budget 2019	Budget 2020	B2020- B2019
Toezicht op significante banken	46,0	48,7	54,3	5,6
Toezicht op overige banken	23,9	26,6	31,2	4,6
Toezicht op verzekeraars	34,1	35,8	41,2	5,4
Toezicht op zorgverzekeraars	4,8	3,6	4,6	1,0
Toezicht op pensioenfondsen	29,7	30,6	31,5	0,9
Toezicht op Bobi's	7,2	7,2	9,1	1,9
Toezicht op betaalinstellingen	5,1	5,6	7,9	2,3
Toezicht op trustkantoren	3,9	4,1	4,9	0,9
Toezicht op casino's, cc en sanctiewet	0,0	0,1	0,2	0,1
Toezicht op crypto's	-	-	1,7	1,7
Financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba	2,2	1,7	1,7	0,1
Totaal Toezicht	157,1	164,0	188,4	24,4
Resolutie banken	6,0	6,9	7,7	0,8
Resolutie verzekeraars	1,2	4,1	4,5	0,4
Depositogarantiestelsel (NL)	10,1	9,6	10,6	1,0
DGS Bonaire, Sint Eustatius en Saba	0,2	0,3	0,3	-0,0
Totaal Resolutie en Dgs	17,5	20,9	23,0	2,1
Totaal ZBO	174,6	184,9	211,4	26,5

2 Toezicht

2.1 Missie en strategie

DNB richt zich op een solide en integere financiële sector. Dit doet zij door op risico-gebaseerde en proportionele wijze toezicht te houden op risico's voor individuele instellingen in het financiële systeem. Door effectieve uitvoering van haar toezichttaak wil DNB bijdragen aan de totstandbrenging van evenwichtige economische verhoudingen.

Voor het uitvoeren van deze toezichttaak geldt dat een groot deel van de capaciteit aan reguliere, doorlopende werkzaamheden wordt besteed. Accounttoezichthouders van DNB werken op nationaal en Europees niveau samen om risico's tijdig te identificeren en waar nodig mitigerende maatregelen te nemen. De accounttoezichthouders worden ondersteund door verschillende expertisecentra voor specifieke taken als het behandelen van vergunning- en vvgb-aanvragen en het toetsen van (beoogd) bestuurders en commissarissen.

In lijn met de strategie DNB2025 en de Visie op Toezicht 2018-2022 kiest DNB ervoor om ook in 2020, in aanvulling op de doorlopende en reguliere toezichttaken, aan drie terreinen extra prioriteit te geven: 1) technologische vernieuwing en digitalisering, 2) MVO en duurzaamheid, en 3) financieel economische criminaliteit en integriteit. Een aantal inspanningen op deze prioriteitsterreinen zullen ook kostenintensiveringen met zich meebrengen.

De inspanningen op bovengenoemde terreinen zijn vertaald in specifieke *Key Indicatoren* (KI's) die zullen helpen om het behalen van onze doelstellingen scherp en meetbaar te maken. Zij komen hieronder in verschillende hoofdstukken terug en zijn in een tabel inclusief de bijbehorende streefwaarden opgenomen in bijlage 4.

2.1.1 Technologische vernieuwing en digitalisering

DNB heeft organisatie-breed een Digitale Strategie die er op gericht is met nieuwe en geavanceerdere technieken beter in staat te zijn om onze kerntaken uit te voeren. Digitaal zal de norm worden en DNB wil zich als toezichthouder transformeren naar een *smart supervisor*. Dit is een meerjarig traject.

De investering die nodig is voor het realiseren van de Digitale Strategie past niet binnen het ZBO-kader zonder de uitvoerend toezicht activiteiten fors te reduceren. De in hoofdstuk 1.2 beschreven trends, risico's en actuele ontwikkelingen zoals de langdurige lage rente, geopolitieke onzekerheid en de aandacht en lage risicotolerantie voor bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering zetten in toenemende mate de inzet van DNB's toezichtcapaciteit onder druk. In het bijzonder wordt aan het gedragstoezicht terecht een steeds groter belang gehecht naast de pure prudentiële toezichttaak. De wijze waarop door instellingen met integriteitsrisico's wordt omgesprongen, is nauw verweven met de cultuur binnen de instelling en het gedrag van diens beleidsbepalers, waarmee het inherent niet los kan worden gezien van het beheersen van prudentiële risico's.

14

De kosten voor toezicht zijn de afgelopen jaren, mede door het na de crisis versterkte institutionele en wettelijke kader, gestegen. Kostenbewustzijn is één van de kernambities van de nieuwe DNB strategie. Dit impliceert onder andere een meer consistente en proportionele benadering van het toezicht, om zodoende meer met minder te kunnen doen. Mede daarom heeft DNB de Digitale Strategie geformuleerd en ontwikkelt zij momenteel een nieuwe, sterk digitaal-georiënteerde Toezichtmethodiek. Deze zal erop gericht zijn ons werk effectiever én efficiënter te verrichten, mede door de enorme rijkdom aan data die er is op een slimmere manier in te zetten. DNB is geëngageerd om de investeringen die gedaan worden in de digitale strategie te laten resulteren in beperking van kosten in de toekomst. Automatisering van processen leidt niet alleen tot efficiencywinsten binnen DNB, maar kan ook resulteren in lagere (indirecte) kosten voor de onder toezicht staande instellingen, bijvoorbeeld doordat de uitwisseling van gegevens met instellingen eenvoudiger en daarmee goedkoper wordt en doordat dubbele uitvragen voorkomen kunnen worden. De aanpak voor reductie van indirecte kosten zal samen met de sector nader worden uitgewerkt. Dit zal overigens ook betekenen dat hogere eisen zullen worden gesteld aan de kwaliteit van data die instellingen aanleveren. Ook hierin zal gezamenlijk moeten worden opgetrokken met de sector. Samen kan deze draai gemaakt worden, bijvoorbeeld door *tools* te ontwikkelen die aansluiten op zowel de nieuwe toezichtmethodologie en ondersteunende IT-infrastructuur van DNB als

de systemen van de onder toezicht staande instellingen. Wanneer DNB niet parallel aan de snelle ontwikkelingen die momenteel op dit terrein in de sector plaatsvinden kan optrekken, kan deze aansluiting niet worden gemaakt.

Omdat DNB niet in grote en complexe automatiseringsvraagstukken terecht wil komen, moeten we nu op een beheerste maar intensieve wijze en in nauw overleg met de sector starten met de uitvoering van de Digitale Strategie. Zo zal in 2020 bijvoorbeeld worden geïnvesteerd in onder andere *process redesigns* en zal worden geëxperimenteerd met robotisering van processtappen. Om het realiseren van de Digitale Strategie voor de toezichttaak mogelijk te maken heeft DNB een Chief Innovation Office Toezicht (het CIOT) opgericht. Het CIOT bereidt de strategie voor, coördineert de uitvoering en prioriteert activiteiten in het toezichtdomein. Vanuit het in 2019 gestarte iForum zal DNB in 2020 met de sector samenwerkingsinitiatieven ontplooiën in pilots en projecten om gezamenlijke kennis op te bouwen over de impact en kansen van technologische ontwikkelingen.

De Digitale Strategie Toezicht maakt onderdeel uit van de DNB brede IT-strategie en kent voor 2020 een aanzienlijke investering in de ZBO-begroting. De impact voor 2020 bedraagt zo'n EUR 13,2 mln. voor de coördinatie en uitvoering van projecten en initiatieven (hiervan is EUR 12,0 mln zichtbaar in de regel Digitale Strategie, zie tabel 3).

KI's voor de Digitale Strategie

Ambities

1. Identificeren en monitoren van risico's op data met behulp van nieuwe technologie en *tooling*;
2. Samen met de sector de kansen en bedreigingen van technologische ontwikkelingen onderzoeken;
3. Automatiseren en digitaliseren van processen om het toezicht efficiënt en effectief te houden.

Indicatoren

- a. Aantal effectieve toepassingen van nieuwe technologie en *tooling*;
- b. Aantal initiatieven, onderzoeken en pilots met sector;
- c. Geautomatiseerde en gedigitaliseerde processen, de gerealiseerde baten/kostendaling en procesoptimalisaties;

2.1.2 MVO en duurzaamheid

DNB is ervan overtuigd dat duurzame welvaart alleen tot stand kan komen bij evenwichtige economische groei, zonder schadelijke effecten voor de leefomgeving en gedragen door een inclusief financieel en economisch systeem. Vanuit deze overtuiging integreert DNB MVO- en duurzaamheidsoverwegingen volledig in al haar kerntaken. Bij de uitvoering van haar toezichttaak betekent dat onder andere dat DNB de identificatie en beheersing van klimaatrisico's zal verankeren in het dagelijkse toezicht op banken, verzekeraars en pensioenfondsen. Ook zal DNB komend jaar verkennen op welke wijze de beheersing van klimaatrisico's geïntegreerd kan worden in markttoetredings- en toetsingsvereisten en wat de invloed is van gedrag & cultuur-drivers op

duurzame financieringsbeslissingen. Uit recent DNB onderzoek "Op waarde geschat" blijkt dat ook andere duurzaamheidsrisico's (onder andere verlies aan biodiversiteit) relevant zijn voor de sector. DNB zal verder onderzoeken welke implicaties deze geïdentificeerde risico's voor financiële instellingen hebben en capaciteit aanwenden om deze 'nieuwe' toezichtterreinen ook internationaal verder uit te dragen. Voor de uitvoering van deze ambitie zijn geen extra middelen nodig.

KI's voor Duurzaamheid

Ambitie

1. Sturen op toekomstgerichtheid en duurzaamheid.

Indicatoren

- a. – Niveau van verandervermogen instellingen;
- Mate van inzicht in impact van klimaatrisico's;
- Mate van inbedding van klimaatrisico's in wet- en regelgeving;
- Erkende autoriteit op financieel toezicht duurzaamheid.

2.1.3 Financieel-economische criminaliteit en Integriteit

DNB heeft de bestrijding van financieel-economische criminaliteit tot één van haar strategische prioriteiten gemaakt. Integer handelen van financiële instellingen draagt in belangrijke mate bij aan publiek vertrouwen in deze instellingen, wat een essentiële voorwaarde is voor het goed functioneren van het financiële stelsel. We zien dat de politieke en maatschappelijke aandacht voor de integriteit van de financiële sector de afgelopen jaren, zowel nationaal als internationaal,

sterk is toegenomen. De opkomst van crypto's en andere *digital currencies* draagt hier verder aan bij. Financieel-economische criminaliteit staat of valt bij de mate waarin financiële instellingen hun poortwachtersfunctie adequaat inrichten.

Nieuwe toezichttaken

Vanaf 2020 zal DNB toezicht gaan houden op twee categorieën crypto-instellingen en op de aansluitplicht van banken bij het verwijzingsportaal bankgegevens. Verder is DNB betrokken bij de oprichting en het onderhouden van *colleges* voor de financiële instellingen die onder haar AML/CFT toezicht vallen, alsmede het bijwonen van *colleges* georganiseerd door ander EU toezichthouders en zal van DNB een intensievere bijdrage aan EBA-werkzaamheden gevraagd worden. De eventuele invoering van een zeteleis op Bonaire, Sint Eustatius en Saba zou betekenen dat de toezichtinspanningen aldaar toenemen. Ook op integriteitsterrein zet DNB in op verdere versterking van het Uniekader, met als gewenst gevolg een Europese AML / CFT toezichthouder en bijbehorende interactie met de betreffende toezichthouder.

Intensivering huidige taken

Om te zorgen dat DNB problemen in de beheersing van integriteitsrisico's door instellingen tijdiger in beeld heeft en bij overtredingen effectiever kan interveniëren is de komende jaren een intensivering van de huidige toezichtcapaciteit nodig. Deze zal worden aangewend voor het uitvoeren van meer data gedreven onderzoek bij instellingen, het met

meer slagkracht interveniëren op kernoorzaken van integriteitsproblemen bij instellingen, het verdiepen van de samenwerking met ketenpartners als de FIOD en het OM, en het effectief toetsen van innovaties en samenwerkingsinitiatieven in de financiële sector aan geldende wettelijke eisen.

De nieuwe ontwikkelingen en taken en intensivering van de huidige taken vergen in 2019 en opvolgende jaren structureel aanvullende capaciteit. Het gaat hierbij deels om taken die DNB nu nog niet uitvoert en die bovenop het huidige takenpakket komen. Voor 2020 breidt DNB de capaciteit met 11 fte uit voor de inzet op deze nieuwe taken en intensiveringen. Hiermee is een bedrag van EUR 2,5 mln aan additionele personele inzet gemoeid.

KI's voor Integriteit

Ambities

1. Voorkomen betrokkenheid van financiële instellingen bij financieel-economische criminaliteit (door vergroten eigenaarschap van bestuurders);
2. Goed integriteitstoezicht houden op crypto's;
3. Datagedreven integriteitstoezicht.

Indicatoren

- a. Mate van Wwft-compliance bestuurders;
- b. Registratie aanbieders cryptodiensten;
- c. Zichtbare datagedreven aanpak beheersing van risico's.

2.2 Begroting Toezicht 2020

Tabel 3 Kostenverdeling Toezichtbegroting

EUR miljoen

Kostenverdeling Toezichtbegroting	Realisatie 2018	Budget 2019	Budget 2020	B2020- B2019
Directe kosten Toezicht				
Personeelskosten	77,9	83,5	86,4	2,9
Externe inhuur	5,6	5,8	7,0	1,2
Afschrijvingskosten	1,3	1,2	0,7	-0,6
Juridische adviezen	6,1	6,5	6,8	0,3
Overige beheerskosten ¹	5,4	5,0	4,8	-0,2
Totaal directe kosten Toezicht	96,2	102,0	105,7	3,7
Toegerekende kosten Toezicht				
ICT, Facilitair en overige diensten	60,9	62,0	70,7	8,7
Digitale Strategie			12,0	12,0
Totaal toegerekende kosten	60,9	62,0	82,7	20,7
Totaal kosten	157,1	164,0	188,4	24,4

¹ Deze post is inclusief begrote bedragen voor EBA en EIOPA.

Directe en toegerekende kosten Toezicht

De grootste intensiveringsposten zijn in de voorliggende hoofdstukken reeds geadresseerd en bestaan voor het grootste deel uit aan Toezicht toegerekende kosten in het kader van het Programma Huisvesting en de Digitale Strategie. In onderstaand overzicht worden enkele aanvullende items met een opvallende delta tussen het budget van 2019 en 2020 toegelicht.

Personeelskosten

Toename in personeelskosten is deels het gevolg van nieuwe aan DNB toebedeelde taken en deels het intensiveren van bestaande toezichtactiviteiten. Daarnaast nemen de personeelskosten toe door de looncompensatie.

Externe inhuur

Met ingang van 2020 zal de ECB stoppen met bijdragen aan de kosten voor de inhuur van externe (consultant-) inhuur bij onderzoek naar interne risicomodellen van banken. Voor DNB betekent dit in 2020 in totaal een kostenstijging van EUR 1,2 mln.

Juridische advisering

Juridische ondersteuning voor toezicht is vraag gedreven. De kosten voor juridische advisering stijgen daardoor met primair toezicht mee. De kosten nemen daarnaast ook toe door de uitvoering van nieuwe wettelijke publicatieregimes.

Overige beheerskosten: Europese toezicht- autoriteiten en Brexit

DNB heeft in 2019 aan 31 *Brexiters*² een vergunning verleend. Voor 2020 heeft DNB haar capaciteit 12 fte uitgebreid om het toezicht op deze nieuwe instellingen uit te voeren. Contributies aan EBA en EIOPA nemen toe met EUR 0,4 mln naar EUR 1,8 mln nu hun takenpakket na de *ESA-review* is uitgebreid.

ICT, facilitair en overige diensten

De toename van deze begrotingspost betreft bankbrede ontwikkelingen, zoals de *sourcing* en het Programma Huisvesting. Voor de integrale toelichting verwijzen wij naar paragraaf 1.3.

2.3 Aanpassing kostenkader

Bij de begrotingsronde 2019 zijn de kostenkaders voor 2019 en 2020 aangepast voor de Brexit en het programma Huisvesting. Aangevuld met de loon- en prijscompensatie is het kostenkader voor 2020 daarmee uitgekomen op EUR 169,8 mln. De voorliggende ZBO-begroting voor de taak toezicht is EUR 18,6 mln hoger. De aanpassing van het kostenkader betreft:

Programma Huisvesting

Voor het programma Huisvesting is het kader in 2019 en 2020 opgehoogd met respectievelijk EUR 4,4 mln en EUR 6,9 mln. De ophoging betrof eenzelfde bedrag als de opbrengst van de verkoop

² Peildatum 25 september 2019

van panden en de overschrijding van het kader in 2017. De raming van de transitiekosten i.k.v. het programma voor 2020 leidt tot een additionele kaderuitbreiding van EUR 2,1 mln. Ook meerjarig zal een uitbreiding van het ZBO-kader voor de transitiekosten noodzakelijk zijn. Sturing op kosten en baten in het programma vindt integraal plaats en wordt ondersteund door een integrale business case, die periodiek wordt onderhouden en ondersteund door verdiepende business cases voor projecten of thema's. DNB blijft zoeken naar het compenseren van de transitiekosten en het onderzoeken van potentiële baten, bijvoorbeeld door het verkleinen van haar vastgoedportefeuille, zoals zij eerder ook heeft gedaan in 2017. De impact van het programma op de Toezichtbegroting voor

de komende jaren wordt op dit moment als volgt ingeschat:

19

Deze inschatting zal jaarlijks worden geactualiseerd.

De Digitale Strategie

DNB heeft in 2020 haar nieuwe strategie vastgesteld. Eén van de pijlers betreft Digitaal. Dit is vertaald in een DNB brede digitale strategie en kan niet ingepast worden in het huidige kostenkader. De impact van de digitale strategie op de toezichttaak betreft EUR 10,5 mln. De Digitale Strategie en de uitbreiding en intensivering van primair toezicht worden in de begroting separaat gepresenteerd, maar zijn in de praktijk nauw met elkaar verbonden.

Tabel 4 Meerjarig overzicht Programma Huisvesting

EUR miljoen

Inschatting impact Programma Huisvesting Toezichtkader 2016 - 2025 (EUR mln)	Realisatie 2016	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Prognose 2019	Begroting 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	Prognose 2023	Prognose 2024	Prognose 2025	Totaal
Totale transitiekosten	1	1	3	10	9	10	6	4	3	2	49
Benodigde kader uitbreiding											
Verkoop panden 2017/ ophoging kader 2019/2020		-11,3		4,4	6,9						
Reguliere afschrijvingen*						-2	-2				
Eerder teruggeven Toorop									-PM	-PM	
Totaal					2,1	8	4	4	3	2	
Huisvestingslast na afronding programma								PM	PM	PM	

* nntb

Tabel 5 Meerjarenkader Toezichtkosten DNB

EUR miljoen

	2017	2018	2019	2020
Kader 2019			159,6	159,6
Efficiencytaakstelling				-2,7
Flexibele schil voor onvoorziene investeringen				1,0
Kader 2020				157,9
Onverschuldigd 2017/verhoging kostenkader	-11,3		4,4	6,9
Flexibele schil Brexit			1,0	1,0
Loonbijstelling 2020				2,6
Prijsbijstelling 2020				1,4
<i>Inzet Brexit</i>				1,5
<i>Nieuwe taken en uitbreiding primair toezicht</i>				4,5
<i>Digitale Strategie</i>				10,5
<i>Programma Huisvesting</i>				2,1
Kostenkader 2019-2020		157,3	165	188,4

Zo is bijvoorbeeld zo'n EUR 4 à 5 mln gerelateerd aan inzet voor de Brexit en integriteitstoezicht.

Nieuwe taken en intensiveringen primair toezicht

De nieuwe taken en uitbreidingen in primair toezicht kunnen niet opgevangen worden binnen het huidige kostenkader. De impact op het kostenkader van deze ontwikkelingen betreft EUR 6 mln. Hiervan bestaat EUR 1,5 mln als gevolg van de inzet op de Brexit. De overige onderdelen betreffen de inzet voor integriteitstoezicht en de verschuiving van SSM gerelateerde kosten.

2.4 Toelichting per sector

DNB onderscheidt in het primaire toezichtcapaciteit geplande en ongeplande inzet. Voor de begroting is deze opsplitsing in een viertal hoofdcategorieën, te weten i) basisprogramma, ii) risicogebaseerd programma, iii) toezicht aanvragen, iv) onvoorziene toezichtactiviteiten, aangevuld met een tweetal van toezichtactiviteiten v) toezichtbrede activiteiten en vi) ondersteunende activiteiten.

- De categorie "basisprogramma" bestaat uit de jaarlijks terugkerende risicoanalyse van de

soliditeit en integriteit van instellingen (risico-identificatie).

- De categorie “risicogebaseerd programma” betreft onder andere de inzet op nadere risico identificatie, zoals on-sites, thema-onderzoeken, én mitigatie.
- De categorie “toezicht aanvragen” bestaat uit aanvragen voor vergunningen en vvgb’s, toetreding overig notificaties en toetsingen.
- De categorie “onvoorziene toezichtactiviteiten” behelst interventie en handhaving en intensivering van toezicht bij instellingen waar zich bijzondere situaties voordoen. Soms komen activiteiten ook voort uit nieuwe wettelijke taken die incidenteel extra capaciteit vergen alvorens de inzet in het gepland toezicht opgenomen wordt. De inzet die hiermee gepaard gaat, is over het algemeen lastig te begroten, maar kan gedurende het jaar wel veel (extra) capaciteit vergen.
- De categorie “toezichtbrede activiteiten” behelst de inzet van capaciteit voor overleggen op nationaal en internationaal niveau, beleidsonderwerpen, communicatie en uitvoering van sectoroverstijgend onderzoek.
- De categorie “ondersteunende activiteiten” bestaat uit de inzet van de bedrijfsvoering van DNB, zoals huisvesting, ICT, facilitaire diensten en adviesdiensten zoals HR, Finance en risicomanagement.

2.4.1 Banken

De Nederlandse bankensector staat voor grote uitdagingen. De aanhoudende lage rente en de druk van *FinTechs* op hun bedrijfsmodellen hebben

negatieve gevolgen voor hun winstgevendheid. De verslechterende macro-economische vooruitzichten kunnen toekomstige winstgevendheid verder onder druk zetten. Voor de bestrijding van financieel-economische criminaliteit wordt van de bankensector een forse inspanning gevraagd teneinde hun poortwachtersrol adequaat te blijven vervullen. Bij meerdere instellingen lopen er in dat kader hersteltrajecten. Indien sprake is van achterblijvend herstel zal DNB waar nodig handhavend optreden. Andere prioriteiten in het bankentoezicht in 2020 zijn het waarborgen van adequate berekeningen van bufferkapitaal door banken en de integratie van de eisen ten aanzien van deze berekeningen in het jaarlijkse *Supervisory Review and Evaluation Process*. Ook zal DNB zich in 2020 inspannen voor verdere proportionele en risico gebaseerde inrichting van het toezicht op de *Less significant institutions* (kleinere banken die niet onder direct ECB-toezicht vallen). Verder zal DNB erop toezien dat financiële instellingen de risico’s van hun uitzettingen op commercieel vastgoed goed blijven monitoren en oproepen tot terughoudendheid bij het verstrekken van nieuwe, risicovolle leningen. In deze periode van hoogconjunctuur kunnen immers nieuwe risico’s ontstaan, vooral als leningen tegen soepelere voorwaarden worden verstrekt.

De totale fte-inzet op banken bedraagt circa 294 fte aan uitvoerende en toezichtbrede activiteiten. Specifiek op *significant institutions* betreft de inzet 183 fte en op *less significant institutions* 111 fte aan uitvoerend toezicht. Dit is in lijn met de inzet zoals in 2019 was begroot.

Tabel 6 Deelbegroting banken

EUR miljoen

Deelbegroting toezichtactiviteiten banken	Realisatie 2018	Budget 2019	Budget 2020	B2020 - B2019
Totaal uitvoerende activiteiten SI's	23,6	25,8	24,5	-1,3
Uitvoerende activiteiten SI's				
Gepland toezicht			23,9	
Basisprogramma				
Prudentieel toezicht			9,8	
Integriteitstoezicht			2,1	
Toezichtstatistieken			1,5	
Risico-gebaseerd programma				
Risico-gebaseerd toezicht			0,0	
On-site toezicht			8,3	
Sector expertise			2,3	
Ongepland toezicht			0,5	
Toezicht aanvragen				
Toetreding			0,4	
Onvoorzienne activiteiten				
Interventie en handhaving			0,1	
Ad-hoc activiteiten			0,0	
Nieuwe toezichtactiviteiten			0,0	
Totaal uitvoerende activiteiten LSI's	11,7	13,9	13,7	-0,2

Deelbegroting toezichtactiviteiten banken	Realisatie 2018	Budget 2019	Budget 2020	B2020 - B2019
Uitvoerende activiteiten LSI's				
Gepland toezicht			10,5	
Basisprogramma				
Prudentieel toezicht			1,0	
Integriteitstoezicht			1,5	
Toezichtstatistieken			0,8	
Risico-gebaseerd programma				
Risico-gebaseerd toezicht			1,5	
On-site toezicht			3,7	
Sector expertise			2,0	
Ongepland toezicht			3,2	
Toezicht aanvragen				
Toetreding			1,3	
Onvoorziene activiteiten				
Interventie en handhaving			0,8	
Ad-hoc activiteiten			1,2	
Nieuwe toezichtactiviteiten			0,0	
Totaal uitvoerende activiteiten SI's en LSI's	35,3	39,7	38,2	-1,5
Totaal toezichtbrede activiteiten SI's en LSI's	6,9	7,4	10,2	2,7
Totaal ondersteunende activiteiten SI's en LSI's	27,7	28,3	37,1	8,9
Totaal begroting	70,0	75,3	85,4	10,1

Toelichting deelbegroting banken

De kosten voor uitvoerende toezichtactiviteiten voor zowel *significant institutions* als *less significant institutions* dalen. De inzet op *significant institutions* neemt af en er zijn lagere kosten voor statistische rapportages. Hier staat tegenover dat de kosten toenemen als gevolg van de verschuiving van de verantwoordelijkheid van de ECB naar DNB om modelconsultants in te huren. Voor *less significant institutions* dalen de kosten eveneens door lagere kosten voor statistische rapportages.

Tegenover de daling van de uitvoerende activiteiten is een toename zichtbaar op toezichtbrede activiteiten. Dit betreft de kosten die toenemen door een hogere contributie voor de EBA en voor de uitvoering van de nieuwe taken innoveert DNB binnen de Digitale Strategie toezicht tevens in datagedreven oplossingsrichtingen. De hiervoor geraamde inzet is zichtbaar op de regel toezichtbrede activiteiten *significant institutions* en *less significant institutions*.

2.4.2 Verzekeraars

De verzekeringssector in Nederland staat voor veel uitdagingen, wat ook zijn weerslag heeft op het toezicht van DNB. Prioriteit van het toezicht ligt vooral op de beheersing van de risico's waar verzekeraars mee te maken hebben, in het bijzonder de lage rente-omgeving, risico's samenhangend met technologische ontwikkelingen en de mate waarin verzekeraars inspelen op de veranderingen in hun omgeving. De herziening van het Europese wetgevend kader voor verzekeraars (Solvency II) zal hierbij ook haar schaduw vooruit werpen.

Tegen de achtergrond van de noodzaak tot veranderen, heeft DNB ook aandacht voor het verandervermogen en risicomanagement van verzekeraars.

Naast de reguliere toezichtprogramma's, alsook de beoordeling van eventuele vvgb-en vergunningsaanvragen, zal DNB door middel van thema-onderzoeken een aantal belangrijke uitdagingen in de sector adresseren. Zo zal DNB in 2020 het integrale beoordelingsproces van het risicomanagement in de zogenoemde 2e pijler van Solvency II nader onderzoeken en het in 2019 gestarte themaonderzoek om de zogenoemde Voorbereidende Crisisplannen (VCP's) te beoordelen, voortzetten.

De totale fte inzet op verzekeraars bedraagt circa 156 fte aan uitvoerend activiteiten en toezichtbrede activiteiten. Dit is circa 6 fte meer dan de begrote inzet in 2019. De uitvoerende toezichtactiviteiten blijven in lijn met de inzet van de begrote inzet 2019 en gerealiseerde inzet 2018. De intensivering in fte inzet wordt binnen de begroting opgevangen.

Toelichting deelbegroting verzekeraars

De stijging van de totale fte-inzet met 6 fte kan als volgt worden verklaard. In de eerste plaats betreft dit een uitbreiding als gevolg van de digitale strategie (2,6 fte). Verder stijgt de toedeling van de kosten van interventie en handhaving, als gevolg van probleem- en protocoldossiers (2,6 fte). Tot slot is er sprake van een hogere toedeling vanuit expertisecentra betrokken bij het toezicht op verzekeraars (2,3 fte). De inzet vanuit Toezicht verzekeraars, alsook andere bij het

Tabel 7 Deelbegroting verzekeraars

EUR miljoen

Deelbegroting toezichtactiviteiten verzekeraars	Realisatie 2018	Budget 2019	Budget 2020	B2020 - B2019
Totaal uitvoerende activiteiten	19,1	19,3	19,1	-0,2
Gepland toezicht			14,5	
Basisprogramma				
Prudentieel toezicht			3,8	
Integriteitstoezicht			0,2	
Toezichtstatistieken			1,4	
Risico-gebaseerd programma				
Risico-gebaseerd toezicht			6,3	
On-site toezicht			2,4	
Sector expertise			0,4	
Ongepland toezicht			4,5	
Toezicht aanvragen				
Toetreding			0,9	
Onvoorziene toezichtactiviteiten				
Interventie en handhaving			0,5	
Ad-hoc activiteiten			3,1	
Nieuwe toezichtactiviteiten			-	
Toezichtbrede activiteiten	4,7	5,1	6,8	1,7
Beleid en regelgeving			4,9	
Externe communicatie			0,3	
Juridische activiteiten			1,6	
Ondersteunende activiteiten	15,1	15,2	20,0	4,8
Totaal begroting	38,9	39,5	45,8	6,4

verzekeringstoezicht betrokken onderdelen van DNB, blijft gelijk.

Op het gebied van de interne bedrijfsvoering gaan de divisies Toezicht verzekeraars en pensioenen nauwer samenwerken om synergievoordelen te behalen, wat op een gegeven moment ook tot uitdrukking zou moeten komen in de fte-inzet.

Op termijn wordt een stijging voorzien aan de inzet met betrekking tot interne modellen, kwantitatieve vraagstukken en Europese toezichtconvergentie. Het is de ambitie om dit binnen de begroting op te vangen.

2.4.3 Pensioenfondsen en premiepensioeninstellingen

De pensioensector staat voor grote veranderingen. Door de gedaalde rente en achterblijvende beleggingsrendementen is de financiële positie van een aantal pensioenfondsen onverminderd zorgelijk. Hierdoor dreigen in 2020 voorwaardelijke en onvoorwaardelijke kortingen voor veel deelnemers. In 2019 is een 'principeakkoord' bereikt over de hervorming van het tweede pijler pensioen. DNB ziet erop toe dat fondsen zich houden aan huidige wet- en regelgeving en daarnaast voldoende wendbaar en weerbaar zijn om in te spelen op de aangekondigde hervorming. DNB zal vaststellen of de fondsen eventuele VEV- of MVEV-kortingen beheerst, correct en evenwichtig doorvoeren. Uiteraard zal 2020 in het teken staan van de verdere uitwerking van het 'principeakkoord' en de mogelijke start van het wetgevingstraject. Voorts zal DNB in 2020 de Eigen Risicobeoordelingen (ERB)

van fondsen voor het eerst collectief beoordelen, onder andere ten aanzien van strategische risico's, hun verandervermogen en duurzaamheid. Verder staat de implementatie van IORP II centraal. Bij de grote fondsen zal DNB toezien op een goede werking van de in 2019 vastgestelde inrichting van sleutelfuncties. Voor middelgrote en kleine fondsen en premiepensioeninstellingen (PPI's) geldt dat zij hun opzet voor sleutelfuncties moeten uitwerken en ter goedkeuring aan DNB moeten voorleggen.

Toelichting deelbegroting pensioenfondsen

Hoewel het aantal fondsen afneemt, zien we dit slechts beperkt terug in de omvang van de werkzaamheden die met 13 fte dalen tot zo'n 84 fte. Consolidatie leidt op termijn potentieel tot minder werk, maar de overdracht zelf vraagt extra toezichtinspanningen. Het komende jaar komen daar de resterende werkzaamheden ter implementatie van IOPR2 en de voorbereidingen op de overstap naar een nieuw pensioencontract bij, terwijl in de huidige lage rente-omgeving de beoordeling van herstelplanningen en mogelijk noodzakelijke kortingen extra aandacht vraagt.

2.4.4 Beleggingsondernemingen en beheerders van beleggingsinstellingen

Zoals in hoofdstuk 2.1 beschreven, veroorzaakt de Brexit naast prudentiële risico's voor bestaande onder toezicht staande instellingen ook een toenemend aantal vergunningsaanvragen. In 2019 heeft DNB 24 vergunningen verleend en zijn er nog zes³ lopende aanvragen. Ook is een substantieel aantal vvgb's afgegeven. De meeste

³ Peildatum 25 september 2019.

Tabel 8 Deelbegroting pensioenfondsen

EUR miljoen

Deelbegroting toezichtactiviteiten pensioenfondsen	Realisatie 2018	Budget 2019	Budget 2020	B2020 - B2019
Totaal uitvoerende activiteiten	14,1	14,9	12,3	-2,6
Gepland toezicht			10,6	
Basisprogramma				
Prudentieel toezicht			2,1	
Integriteitstoezicht			0,2	
Toezichtstatistieken			1,1	
Risico-gebaseerd programma				
Risico-gebaseerd toezicht			4,4	
On-site toezicht			1,9	
Sector expertise			1,0	
Ongepland toezicht			1,6	
Toezicht aanvragen				
Toetreding			0,7	
Onvoorziene toezichtactiviteiten				
Interventie en handhaving			0,3	
Ad-hoc activiteiten			0,4	
Nieuwe toezichtactiviteiten			0,2	
Toezichtbrede activiteiten	4,2	3,9	5,0	1,0
Beleid en regelgeving			4,1	
Externe communicatie			0,2	
Juridische activiteiten			0,6	
Ondersteunende activiteiten	11,5	11,8	14,3	2,5
Totaal begroting	29,7	30,6	31,5	0,9

Tabel 9 Deelbegroting beleggingsondernemingen en beheerders van beleggingsinstellingen

EUR miljoen

Deelbegroting toezichtactiviteiten beleggingsondernemingen en beheerders van beleggingsinstellingen	Realisatie 2018	Budget 2019	Budget 2020	B2020 - B2019
Totaal uitvoerende activiteiten	3,5	3,6	3,8	0,2
Gepland toezicht			1,9	
Basisprogramma				
Prudentieel toezicht			0,3	
Integriteitstoezicht			-	
Toezichtstatistieken			0,8	
Risico-gebaseerd programma				
Risico-gebaseerd toezicht			0,5	
On-site toezicht			0,1	
Sector expertise			0,1	
Ongepland toezicht			1,9	
Toezicht aanvragen				
Toetreding			0,9	
Onvoorziene toezichtactiviteiten				
Interventie en handhaving			0,7	
Ad-hoc activiteiten			0,3	
Nieuwe toezichtactiviteiten			-	
Toezichtbrede activiteiten	0,5	0,6	0,8	0,2
Beleid en regelgeving			0,5	
Externe communicatie			0,1	
Juridische activiteiten			0,3	
Ondersteunende activiteiten	3,2	3,0	4,5	1,5
Totaal begroting	7,2	7,2	9,1	1,9

van de aanvragende partijen waren in 2019 nog niet actief of slechts zeer beperkt actief via hun Nederlandse entiteit. Dit geldt in het bijzonder voor de zogenaamde handelsplatformen. Ook is een aantal grote vermogensbeheerders voornemens om na de Brexit hun activiteiten in Nederland uit te breiden dan wel activiteiten op te starten. Ditzelfde geldt voor de groep Handelaren Eigen Rekening. Voor al deze instellingen geldt dat pas kan worden vastgesteld hoeveel toezichtscapaciteit vereist is nadat zij daadwerkelijk activiteiten hebben overgebracht. Aannemelijk is wel dat deze ontwikkelingen extra aandacht van DNB als toezichthouder zullen vergen.

Toelichting deelbegroting beleggingsondernemingen en beheerders van beleggingsinstellingen

De inzet op Bobi's bedraagt circa 32 fte aan uitvoerende en toezichtbrede activiteiten. Dit is 3,5 fte meer dan in 2019.

2.4.5 Betaalinstellingen en elektronisch geldinstellingen (egi's)

De betaalsector groeit: DNB ziet een forse toename in het aantal, maar ook in de diversiteit van betaaldienstverleners. Gedurende 2019 is het aantal vergunning houdende betaalinstellingen met 25% toegenomen, heeft DNB vijf nieuwe vergunningen afgegeven en er lopen nog meerdere aanvraagtrajecten.⁴ Dit is mede het gevolg van de wettelijke implementatie van PSD2 en de gevolgen van de Brexit. Naar verwachting zullen ook in 2020 nieuwe partijen de betaalsector betreden. De verwachte inzet voor het prudentiële toezicht

is hierop aangepast. Partijen die toetreden als gevolg van de Brexit worden veelal gekenmerkt door verwevenheid met een moederbedrijf in het Verenigd Koninkrijk op voor betaalinstellingen cruciale gebieden als IT en outsourcing. Ook instellingen die nieuwe PSD2-diensten aanbieden brengen nieuwe aandachtspunten mee op het gebied van IT. In het toezicht zal daarom meer aandacht zijn voor de beheersing van IT-risico's. Daarnaast zal DNB aandacht besteden aan nieuwe verplichtingen die als gevolg van PSD2 voor betaaldienstverleners zijn ontstaan. Het gaat daarbij onder meer om de aanlevering van de operationele risicoanalyse en statistische gegevens omtrent fraude. Gezien de integriteitsrisico's verbonden aan de dienstverlening van deze groeiende en diversifiërende sector, zal DNB ook in 2020 nadrukkelijk strikt toezien op de beheersing van integriteitsrisico's, zowel bij beoordeling van de vergunningaanvragen als in het lopende toezicht.

Toelichting deelbegroting betaalinstellingen en elektronisch geldinstellingen

De intensiveringen als gevolg van de Brexit en PSD2 betreffen voor een groot deel de sector betaalinstellingen. Dit verklaart de toename in uitvoerende toezichtactiviteiten. De inzet op betaalinstellingen en egi's bedraagt zo'n 29 fte aan uitvoerende en toezichtbrede activiteiten. Dit is 8 fte meer dan in 2019. Door de hogere inzet van capaciteit op de sector betaalinstellingen dan in het verleden neemt het aandeel in de ondersteunende activiteiten ook toe.

⁴ Peildatum 25 september 2019.

Tabel 10 Deelbegroting betaalinstellingen en elektronisch geldinstellingen

EUR miljoen

Deelbegroting toezichtactiviteiten betaalinstellingen	Realisatie 2018	Budget 2019	Budget 2020	B2020 - B2019
Totaal uitvoerende activiteiten	2,6	2,9	3,5	0,6
Gepland toezicht			2,0	
Basisprogramma				
Prudentieel toezicht			0,4	
Integriteitstoezicht			0,7	
Toezichtstatistieken			-	
Risico-gebaseerd programma				
Risico-gebaseerd toezicht			0,6	
On-site toezicht			0,2	
Sector expertise			0,1	
Ongepland toezicht			1,5	
Toezicht aanvragen				
Toetreding			1,4	
Onvoorziene toezichtactiviteiten				
Interventie en handhaving			0,2	
Ad-hoc activiteiten			0,0	
Nieuwe toezichtactiviteiten			-	
Toezichtbrede activiteiten	0,5	0,5	0,8	0,3
Beleid en regelgeving			0,4	
Externe communicatie			0,1	
Juridische activiteiten			0,3	
Ondersteunende activiteiten	2,0	2,2	3,6	1,4
Totaal begroting	5,1	5,6	7,9	2,3

Tabel 11 Deelbegroting trustkantoren

EUR miljoen

Deelbegroting toezichtactiviteiten trustkantoren	Realisatie 2018	Budget 2019	Budget 2020	B2020 - B2019
Totaal uitvoerende activiteiten	2,1	2,2	2,2	0,0
Gepland toezicht			1,8	
Basisprogramma				
Prudentieel toezicht			-	
Integriteitstoezicht			1,8	
Toezichtstatistieken			-	
Risico-gebaseerd programma				
Risico-gebaseerd toezicht			-	
On-site toezicht			0,0	
Sector expertise			-	
Ongepland toezicht			0,4	
Toezicht aanvragen				
Toetreding			0,2	
Onvoorziene toezichtactiviteiten				
Interventie en handhaving			0,2	
Ad-hoc activiteiten			-	
Nieuwe toezichtactiviteiten			-	
Toezichtbrede activiteiten	0,3	0,3	0,5	0,3
Beleid en regelgeving			0,3	
Externe communicatie			0,0	
Juridische activiteiten			0,2	
Ondersteunende activiteiten	1,5	1,6	2,2	0,6
Totaal begroting	3,9	4,1	4,9	0,9

2.4.6 Trustkantoren

Met de in 2019 in werking getreden Wet toezicht trustkantoren 2018 (Wtt 2018) is de rol van poortwachter voor de trustsector verder aangescherpt. In 2020 zal de sector daarom verder moeten professionaliseren. Aandachtspunten hierbij zijn de uitvoering van het cliëntenonderzoek en de vastlegging ervan in het dienstverleningsdossier. Naast het toezien op deze transitie in de sector is adequate transactiemonitoring (het melden van incidenten en ongebruikelijke transacties) een belangrijk aandachtspunt voor het toezicht op Trustkantoren in 2020.

Toelichting deelbegroting trustkantoren

De inzet van uitvoering toezicht op de sector ligt in lijn met begrote inzet 2019 en werkelijke inzet in 2018, zo'n 15 fte.

2.4.7 Overige instellingen

De begroting voor de taken die specifiek gericht zijn op het toezicht op overige instellingen is weergegeven in tabel 12 hieronder. DNB houdt uit hoofde van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) en de Sanctiewet toezicht op creditcard-lease en factoringmaatschappijen. Binnen deze categorie vallen ook de casino's waarop DNB alleen uit hoofde van de Sanctiewet toezicht houdt. De inzet op de sector is in lijn met voorgaande jaren.

2.4.8 Toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

DNB is verantwoordelijk voor het toezicht op financiële instellingen op Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Het toezicht van DNB strekt zich niet uit over de andere landen in dit deel van het koninkrijk, te weten Curaçao, Sint Maarten en Aruba. DNB is bij haar toezicht, in het bijzonder het prudentiële toezicht op bijkantoren, afhankelijk van een goed functionerende en integere Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten (CBCS). DNB spreekt hierover al enkele jaren haar zorg uit. DNB's aanpak is erop gericht dat op basis van concrete positieve ontwikkelingen, bijvoorbeeld in de governance van de CBCS, de samenwerking met de CBCS nader vorm krijgt. DNB zal, indien sprake is van concrete stappen van de CBCS, haar samenwerking met de CBCS in 2020 mogelijk intensiveren. Dit zal een verhoogde inzet van toezichtcapaciteit door DNB vragen. Met het oog op de mogelijke invoering van de eis dat een financiële instelling daadwerkelijk haar zetel op Bonaire, Sint Eustatius en Saba heeft (de zogenaamde 'zeteleis'), houdt DNB rekening met een forse uitbreiding van het aantal instellingen onder prudentieel toezicht. Daarnaast zal DNB in 2020 verder werken aan de bewustwording in de financiële sector op Bonaire, Sint Eustatius en Saba aangaande integriteitsrisico's en de beheersing daarvan.

Tabel 12 Deelbegroting overige instellingen

EUR miljoen

Deelbegroting toezichtactiviteiten overige instellingen	Realisatie 2018	Budget 2019	Budget 2020	B2020 - B2019
Totaal uitvoerende activiteiten	0,0	0,1	0,1	0,1
Gepland toezicht			0,1	
Basisprogramma				
Prudentieel toezicht			-	
Integriteitstoezicht			0,1	
Toezichtstatistieken			-	
Risico-gebaseerd programma				
Risico-gebaseerd toezicht			-	
On-site toezicht			0,0	
Sector expertise			-	
Ongepland toezicht			-	
Toezicht aanvragen				
Toetreding			-	
Onvoorziene toezichtactiviteiten				
Interventie en handhaving			-	
Ad-hoc activiteiten			-	
Nieuwe toezichtactiviteiten			-	
Toezichtbrede activiteiten	0,0	-	0,0	0,0
Beleid en regelgeving			-	
Externe communicatie			0,0	
Juridische activiteiten			0,0	
Ondersteunende activiteiten	0,0	0,0	0,1	0,1
Totaal begroting	0,0	0,1	0,2	0,1

Tabel 13 Deelbegroting Bonaire, Sint Eustatius en Saba

EUR miljoen

Deelbegroting toezichtactiviteiten Bonaire, Sint Eustatius en Saba	Realisatie 2018	Budget 2019	Budget 2020	B2020 - B2019
Totaal uitvoerende activiteiten	1,0	1,0	0,9	-0,1
Gepland toezicht			0,8	
Basisprogramma				
Prudentieel toezicht			0,3	
Integriteitstoezicht			0,4	
Toezichtstatistieken			-	
Risico-gebaseerd programma				
Risico-gebaseerd toezicht			-	
On-site toezicht			-	
Sector expertise			-	
Ongepland toezicht			0,1	
Toezicht aanvragen				
Toetreding			0,1	
Onvoorziene toezichtactiviteiten				
Interventie en handhaving			0,0	
Ad-hoc activiteiten			-	
Nieuwe toezichtactiviteiten			-	
Toezichtbrede activiteiten	0,5	0,1	0,1	0,1
Beleid en regelgeving			0,0	
Externe communicatie			0,0	
Juridische activiteiten			0,1	
Ondersteunende activiteiten	0,6	0,6	0,7	0,1
Totaal begroting	2,2	1,7	1,7	0,1

Toelichting deelbegroting Bonaire, Sint Eustatius en Saba

De inzet op Bonaire, Sint Eustatius en Saba bedraagt circa 7 fte aan uitvoerend activiteiten en toezichtbrede activiteiten. In vergelijking tot 2019 leidt dit niet tot een hogere begroting, als gevolg van een lagere inzet op toetredingsactiviteiten. In 2019 heeft een piek aan inhaaltoetsingen plaatsgevonden en het aantal vergunningaanvragen lijkt af te nemen, daardoor is de begrote inzet op deze activiteit naar beneden bijgesteld.

In 2018 heeft een overschrijding plaatsgevonden als gevolg van meer juridische advisering. Deze inzet was incidenteel, daarom is voor 2020 hier geen ophoging van de begroting voor geraamd.

2.4.9 Crypto's

DNB biedt in haar markttoegangspraktijk, toetsingspraktijk en integriteitstoezicht op verantwoorde wijze ruimte aan innovatie van de financiële sector door onder anderen nieuwe crypto-partijen.

Door de nieuw toebedeelde taken zullen vóór 1 juli 2020 alle bestuurders, beleidsbepalers, commissarissen/interne toezichthouders en houders van een gekwalificeerde deelneming in de cryptodienstverleners getoetst moeten worden. De verwachting is dat het gaat om ongeveer 50 cryptodienstverleners, 160 bestuurders/ beleidsbepalers/interne toezichthouders, 100 houders van een gekwalificeerde deelneming. De uit te voeren activiteiten betreffen circa 110 eenvoudige geschiktheidstoetsingen, 50 complexe geschiktheidstoetsingen (inclusief gesprek) en 100 reputatietoetsen.

Toelichting deelbegroting crypto's

De begrote inzet voor 2020 bedraagt in totaal 7 fte aan uitvoerend activiteiten en toezichtbrede activiteiten. Voor al deze instellingen geldt dat pas kan worden vastgesteld hoeveel toezichtscapaciteit vereist is nadat zij zich hebben geregistreerd. Aannemelijk is wel dat deze ontwikkelingen extra aandacht van DNB als toezichthouder zullen vergen. Dit kan aanleiding zijn om de inzet voor 2020 in de loop van het jaar bij te moeten stellen.

Tabel 14 Deelbegroting crypto's

EUR miljoen

Deelbegroting toezichtactiviteiten Crypto's	Realisatie 2018	Budget 2019	Budget 2020	B2020 - B2019
Totaal uitvoerende activiteiten			1,0	
Gepland toezicht			0,5	
Basisprogramma				
Prudentieel toezicht			-	
Integriteitstoezicht			0,5	
Toezichtstatistieken			-	
Risico-gebaseerd programma				
Risico-gebaseerd toezicht			-	
On-site toezicht			-	
Sector expertise			-	
Ongepland toezicht			0,5	
Toezicht aanvragen				
Toetreding			0,5	
Onvoorziene toezichtactiviteiten				
Interventie en handhaving			-	
Ad-hoc activiteiten			-	
Nieuwe toezichtactiviteiten			-	
Toezichtbrede activiteiten			0,1	
Beleid en regelgeving			-	
Externe communicatie			0,0	
Juridische activiteiten			0,1	
Ondersteunende activiteiten			0,7	
Totaal begroting			1,7	

2.5 Risicobeheersing Toezicht

Als onderdeel van de begrotingscyclus houdt DNB rekening met risico's die de gestelde doelen op het gebied van Toezicht kunnen beïnvloeden en neemt waar nodig beheersingsmaatregelen. Voor 2020 onderscheidt DNB de volgende operationele en strategische risico's voor de uitvoering van de taak toezicht:

Operationele risico's

1. HR-risico

Het risico dat onvoldoende kwantitatief en kwalitatief geschikt personeel aanwezig is en de vitaliteit van het personeel wordt ondermijnd.

2. Informatiebeveiligingsrisico

Het risico dat de vertrouwelijkheid, integriteit en/of de beschikbaarheid van data / informatie niet wordt gewaarborgd.

3. ICT-risico

Het risico en tijdsverlies dat voortkomt uit niet of nauwelijks werkende ICT-diensten of producten.

De beheersing van de operationele risico's vindt plaats vanuit het bankbrede ORM-raamwerk. Dit raamwerk heeft het *'three lines of defence'* model als uitgangspunt. Het raamwerk is gebaseerd op richtlijnen en *best practices* voor risicomanagement van onder andere het Bazels Comité, de EBA en

het ES/ESCB/SSM. Vanuit het raamwerk is de risicobeheersing geïntegreerd in de dagelijkse werkzaamheden. Over belangrijke risico's en incidenten en de opvolging hiervan wordt periodiek gerapporteerd aan het management en aan de Operational Risk Board (ORB).

Strategische risico's

1. Technologische innovaties in de financiële sector bieden naast kansen ook risico's. Deze raken rechtstreeks aan de taken van DNB. Voor de beheersing van dit strategische risico heeft DNB het thema Digitaal opgenomen in haar strategie. Zie paragraaf 2.1.1 voor een uitgebreide toelichting op de Digitale Strategie. Wanneer DNB haar Digitale Strategie niet kan waarmaken, loopt zij het risico onvoldoende aansluiting te behouden op de ontwikkelingen in de sector waarop zij toeziet en daarmee haar kerntaken niet effectief te kunnen uitvoeren.
2. Een maatschappelijke trend van de afgelopen jaren is de internationale en nationale aandacht voor de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering. De omvang van maatschappelijk ondermijnende criminaliteit en recente incidenten laten zien dat de maatschappelijke risicotolerantie op dit gebied laag is. Dit raakt het integriteitstoezicht dat DNB uitvoert rechtstreeks. Voor de beheersing van dit risico is DNB voornemens haar toezichtcapaciteit op integriteit aanzienlijk uit te breiden.

3 Resolutie en Depositogarantiestelsel

38

DNB werkt als nationale resolutieautoriteit (NRA) aan de voorbereiding en, indien nodig, uitvoering van de ordentelijke afwikkeling van banken en verzekeraars. In het verlengde hiervan is DNB ook uitvoerder van het depositogarantiestelsel (DGS) dat banktegoeden beschermt tot 100.000 euro per depositohouder per bank. Beide taken worden gezamenlijk in dit hoofdstuk behandeld.

3.1 Missie en ambitie NRA en DGS

DNB is sinds 2015 als NRA verantwoordelijk voor de ordentelijke afwikkeling van banken. Met de inwerkingtreding van de Wet herstel en afwikkeling verzekeraars per 1 januari 2019 is deze verantwoordelijkheid uitgebreid naar verzekeraars. Daarnaast draagt de NRA sinds medio 2017 bij aan resolutieplanning voor CCP's, in navolging van mondiale initiatieven en in anticipatie op een

(Europees) wettelijk kader. De activiteiten met betrekking tot CCP's worden in deze begroting voor de goede orde beschreven, maar vallen buiten het financiële kader.

Afgelopen jaren heeft verbreding en verdieping plaatsgevonden van de taken van de NRA en het DGS. De activiteiten worden zoveel mogelijk integraal uitgevoerd en in synergie met de overige taken van DNB. Uit dien hoofde is voor de NRA en het DGS heeft DNB een gemeenschappelijke missie met bijbehorende ambities vastgesteld (zie figuur 1). Het doel is dat banken en verzekeraars kunnen falen zonder materiële gevolgen voor het financiële systeem, de economie of de publieke middelen. Afwikkeling in faillissement is daarbij het uitgangspunt tenzij de inzet van resolutiebevoegdheden nodig is om deze doelstelling te realiseren. Deze missie en ambities worden in 2020 herijkt op basis van voortschrijdende ervaring met de

Figuur 1 Missie, ambities en KPI's voor Resolutie en DGS

deeltaken en ten behoeve van de doelstellingen voor de periode 2021-2024.

Ambities

- 1 Elke Nederlandse bank en verzekeraar is afwikkelaar
- 2 Elke falende bank en verzekeraar wordt tijdig afgewikkeld
- 3 Effectief uitvoeren van wettelijke taken voor resolutie en DGS in optimale synergie met micro-prudentieel toezicht en de overige delen van DNB
- 4 Bijdragen aan een slagvaardig Europees resolutiemechanisme dat aan onderhavige instellingen afdoende en vergelijkbare eisen stelt

Indicators

- a. Aantal instellingen waarvoor een resolutie-of faillissementsplan is opgesteld;
  - Mate waarin resolutie-vereisten zijn toegepast;
  - Opwaartse trend in afwikkelaarbaarheid;
- b. Mate van operationeel voorbereid zijn op afwikkeling;

- c. Niveau van efficiënte bedrijfsvoering en consistente communicatie;
- d. Erkende goede reputatie en aanwezigheid gelijk speelveld.

De missie, ambities en KI's vinden hun weerslag in de activiteiten en financiering voor 2020. Deze worden in de volgende paragrafen nader toegelicht.

3.2 Begroting Resolutie en DGS 2020

De sectorale resolutietaken en de DGS-taak zijn communicerende vaten. De bundeling van deze taken in één divisie genereert synergievoordelen en efficiency (zie paragraaf 3.4.1). Deze zijn meegenomen in de begroting.

De grote directe capaciteit voor de resolutie- en DGS-taken blijft in 2020 gelijk aan 2019. De benodigde ICT capaciteit voor de Nederlandse DGS-applicaties (NDGS) wordt teruggebracht naar een niveau dat nodig is voor het beheer

Tabel 15 Begroting kosten Resolutie en DGS 2020

EUR miljoen

Kostenverdeling begroting Resolutie en DGS	Realisatie 2018	Budget 2019	Budget 2020	B2020 - B2019
Resolutie banken	6,0	6,9	7,7	0,8
Resolutie verzekeraars	1,2	4,1	4,5	0,4
Depositogarantiestelsel (NL)	10,1	9,6	10,6	1,0
DGS Bonaire, Sint Eustatius en Saba	0,2	0,3	0,3	-0,0
Totaal	17,5	20,9	23,0	2,1

Tabel 16 Begroting Resolutie en DGS naar kostensoort

EUR miljoen

Directe kosten Resolutie en DGS	Realisatie 2018	Budget 2019	Budget 2020	B2020 - B2019
Personeelskosten	4,4	6,3	6,4	0,1
Externe inhuur	0,4	1,2	1,1	-0,1
Afschrijvingskosten	2,0	2,7	2,1	-0,7
Juridische adviezen	0,7	1,2	1,2	-0,1
Overige beheerskosten	0,4	0,5	0,6	0,1
Totaal directe kosten Resolutie en DGS	8,0	12,0	11,4	-0,6
Toegerekende kosten Resolutie en DGS				
ICT, Facilitair en overige diensten	9,6	8,8	9,9	1,1
Digitale Strategie			1,6	1,6
Totaal toegerekende kosten	9,6	8,8	11,5	2,7
Totaal kosten	17,5	20,9	23,0	2,1

van een betrouwbare en veilige applicatie en het doorvoeren van nieuwe DGS-vereisten. Tegenover deze verlaging staat echter een generieke toename van ICT-kosten (zie algemene toelichting in paragraaf 1.3) waardoor een stijging is van de indirecte (toegerekende) kosten. De toegerekende kosten worden daarnaast beïnvloed door enkele DNB-brede ontwikkelingen. De extra kosten voor de Digitale Strategie van DNB zijn verdeeld over alle DNB-taken. Ook de transitiekosten voor de renovatie van het DNB-gebouw en de tijdelijke huisvesting hebben invloed op de kosten van de resolutie- en DGS-taken.

Voor de toekomstige ontwikkeling van kosten (vanaf 2021) bestaan enkele onzekerheden. De taak Resolutie Verzekeraars is nog relatief nieuw.

De ervaringen in 2019 en 2020 zullen meer inzicht geven in hoeveel inzet deze taak structureel vereist. De Brexit heeft ook voor Resolutie en DGS gevolgen, waarvan de precieze implicaties op dit moment nog onvoldoende kunnen worden ingeschat. Ook de resolutietaken worden steeds meer datagedreven. De doorbelasting binnen DNB van de hiermee samenhangende kosten wordt in 2020 herijkt. Mogelijk heeft dit een verhogend effect op de ZBO-begroting.

Om de verantwoording voor deze deeltaken inzichtelijk te houden, wordt in de volgende paragrafen per taak ingegaan op de begroting, ontwikkelingen en activiteiten voor 2020.

Tabel 17 Deelbegroting Resolutie Banken

EUR miljoen

Directe kosten Resolutie Banken	Realisatie 2018	Budget 2019	Budget 2020	B2020 - B2019
Personeelskosten	3,0	3,3	3,4	0,1
Externe inhuur	-	0,3	0,3	0,0
Afschrijvingskosten	0,0	0,0	0,0	-0,0
Juridische adviezen	0,6	0,7	0,7	-0,0
Overige beheerskosten	0,1	0,2	0,2	-0,0
Totaal directe kosten Resolutie Banken	3,8	4,6	4,7	0,1
Toegerekende kosten Resolutie Banken				
ICT, Facilitair en overige diensten	2,2	2,3	2,5	0,2
Digitale Strategie			0,5	0,5
Totaal toegerekende kosten	2,2	2,3	3,0	0,7
Totaal kosten	6,0	6,9	7,7	0,8

3.3 Begroting per deeltaak

3.3.1 Resolutie Banken

De begroting 2020 voor de uitvoering van de resolutietaak voor banken bedraagt EUR 7,7 mln. De stijging van EUR 0,8 mln ten opzichte van de begroting 2019 is volledig het gevolg van DNB-brede kostenstijgingen en loon- en prijsstijgingen.

Tabel 18 Deelbegroting Resolutie Verzekeraars

EUR miljoen

Directe kosten Resolutie Verzekeraars	Realisatie 2018	Budget 2019	Budget 2020	B2020 - B2019
Personeelskosten	0,6	2,0	2,0	0,0
Externe inhuur	-	0,3	0,3	0,0
Afschrijvingskosten	-	-	-	-
Juridische adviezen	0,1	0,4	0,3	-0,0
Overige beheerskosten	0,0	0,1	0,1	0,0
Totaal directe kosten Resolutie Verzekeraars	0,8	2,8	2,8	0,1
Toegerekende kosten Resolutie Verzekeraars				
ICT, Facilitair en overige diensten	0,5	1,3	1,3	0,0
Digitale Strategie			0,3	0,3
Totaal toegerekende kosten	0,5	1,3	1,6	0,3
Totaal kosten	1,2	4,1	4,5	0,4

3.3.2 Resolutie Verzekeraars

In 2020 zal DNB verder gaan met het versterken van haar nieuwe taak als resolutieautoriteit voor verzekeraars. De begroting voor de uitvoering van deze taak bedraagt EUR 4,5 mln. De stijging van EUR 0,4 mln ten opzichte van de begroting 2019 is volledig het gevolg van DNB-brede kostenstijgingen en loon- en prijsstijgingen.

Tabel 19 Deelbegroting DGS NL

EUR miljoen

Directe kosten DGS NL	Realisatie 2018	Budget 2019	Budget 2020	B2020 - B2019
Personeelskosten	0,8	0,9	0,9	0,0
Externe inhuur	0,4	0,6	0,5	-0,1
Afschrijvingskosten	2,0	2,7	2,1	-0,7
Juridische adviezen	-	0,1	0,1	-0,0
Overige beheerskosten	0,2	0,0	0,3	0,2
Totaal directe kosten DGS NL	3,3	4,4	3,8	-0,6
Toegerekende kosten DGS NL				
ICT, Facilitair en overige diensten	6,8	5,2	6,1	0,9
Digitale Strategie			0,7	0,7
Totaal toegerekende kosten	6,8	5,2	6,7	1,5
Totaal kosten	10,1	9,6	10,6	1,0

3.3.3 Depositogarantiestelsel (NL)

De begroting 2020 voor de uitvoering van het DGS NL bedraagt EUR 10,6 mln en is EUR 1,0 mln hoger dan in 2019. De stijging is het gevolg van DNB-brede kostenstijgingen (EUR 1,7 mln) en extra budget voor de DGS-publiekscampagne (EUR 0,3 mln). Tegelijkertijd dalen de kosten als gevolg van de afronding van het NDGS-programma in 2019 met EUR 1,0 mln. Na 2020 zullen de kosten

voor NDGS verder dalen door het wegvallen van afschrijvingskosten. De automatiseringsgraad van de DGS-processen is echter hoog. Daarom zal ook in de toekomst een minimum niveau van investeringen nodig zijn om de systemen actueel te houden, waaronder aanpassing als gevolg van wijzigingen in regelgeving, technologische vernieuwing en de hoge eisen die worden gesteld aan informatiebeveiliging.

Tabel 20 Deelbegroting DGS Bonaire, Sint Eustatius en Saba

EUR miljoen

Directe kosten DGS Bonaire, Sint Eustatius en Saba	Realisatie 2018	Budget 2019	Budget 2020	B2020 - B2019
Personeelskosten	0,1	0,1	0,1	0,0
Externe inhuur	0,0	0,0	0,0	-0,0
Afschrijvingskosten	-	-	-	-
Juridische adviezen	-	0,0	0,0	-0,0
Overige beheerskosten	0,0	0,2	0,1	-0,1
Totaal directe kosten DGS Bonaire, Sint Eustatius en Saba	0,1	0,3	0,1	-0,1
Toegerekende kosten DGS Bonaire, Sint Eustatius en Saba				
ICT, Facilitair en overige diensten	0,1	0,0	0,1	0,0
Digitale Strategie			0,1	0,1
Totaal toegerekende kosten	0,1	0,0	0,1	0,1
Totaal kosten	0,2	0,3	0,3	-0,0

3.3.4 DGS Bonaire, Sint Eustatius en Saba

De begroting voor DGS Bonaire, Sint Eustatius en Saba is EUR 0,3 mln en gelijk aan 2019. De kostenstijging hangt samen met de DNB-brede kostenstijging. De directe kosten zijn lager door lagere reis- en verblijfkosten en uitbesteed werk.

De werkzaamheden waren initieel gericht op het versneld inrichten van het DGS, waar toekomstige activiteiten meer gericht zijn op het *steady state* onderhouden en testen van de systemen en de samenwerkingsverbanden met lokale partners.

3.4 Financiering kosten Resolutie en DGS

Conform de Wet bekostiging financieel toezicht (Wbft) en het besluit bekostiging financieel toezicht (Bbft) worden de kosten van de resolutietaak voor banken verdeeld over de banken en betreffende beleggingsondernemingen op basis van de omvang van de totale activa.

Conform het Wbft en het Bbft worden de kosten van de resolutie verzekeraars op basis van de omvang van de technische voorzieningen over de instellingen verdeeld.

De uitvoeringskosten van het Depositogarantiestelsel (NL) worden in 2019 op basis van de gegarandeerde deposito's over de betreffende instellingen verdeeld. De uitvoeringskosten van het DGS Bonaire, Sint Eustatius en Saba worden gefinancierd door de Staat. De activiteiten met betrekking tot CCP's worden gefinancierd uit de centrale bank begroting.

3.5 Ontwikkelingen en activiteiten Resolutie en DGS 2020

In 2020 blijft DNB koersen op optimale synergievoordelen, onder andere op het gebied van crisismanagement en data-gedreven werken als ook de verkregen kennis en ervaring in de uitvoering van de resolutie en DGS. De nieuwe taak voor verzekeraars komt door de bundeling van verantwoordelijkheden sneller op het gewenste niveau. Met het volwassen worden van de resolutie- en DGS taken wordt in 2020 een meerjarig begrotingskader ontwikkeld voor de periode 2021-2024.

3.5.1 Synergievoordelen

Door de gezamenlijke uitvoering van deze taken binnen één divisie worden synergievoordelen behaald, bijvoorbeeld door het samenbrengen van expertise, consistente informatievereisten en het wegnemen van gelijksoortige belemmeringen voor de operationalisering van crisismanagement en resolutie-instrumenten. Resolutieplannen zijn bijvoorbeeld voor zowel banken als verzekeraars de basis voor het bevorderen van afwikkelbaarheid. Waar mogelijk worden hiertoe eenduidige kaders toegepast. Daarbij hanteren we een integrale blik op financiële conglomeraten. Niettemin bestaan er ook aanzienlijke verschillen tussen banken en verzekeraars in bijvoorbeeld bedrijfs- en kritieke functies, balansstructuur en operationele uitdagingen die in de expertise en capaciteitsbehoefte van de taakuitvoering tot uitdrukking komen. Tevens kent bankresolutie een belangrijke Europese dimensie.

Voorts is er een nauwe relatie tussen de bankresolutie- en DGS-functie. Zo kan het toepassen van afwikkelingsbevoegdheden bij banken leiden tot een DGS-uitkering, anderzijds kan het DGS ook een rol vervullen in het financieren van bankresolutie. Daarbij liggen de datavereisten van beide taken in elkaars verlengde.

Tot slot wordt synergie gehaald uit de samenwerking en ondersteuning binnen DNB. Zo worden de herstel (dan wel voorbereidende crisis)- en resolutieplannen in samenhang met het toezicht gezien en wordt in de databehoefte, -infrastructuur en communicatie zoveel mogelijk

aangesloten bij de geijkte toezichtkanalen. Een ander concreet voorbeeld is het werk op het gebied van CCP dat in een gezamenlijke projectstructuur met de divisie betalingsverkeer en infrastructuur wordt uitgevoerd.

Tegen deze achtergrond verdienen voor 2020 drie aspecten van synergie expliciet de aandacht.

Crisismanagement

Voor de afwikkeling van banken en verzekeraars maakt DNB gebruik van een cross-sectorale crisismanagementstructuur. We oefenen binnen deze structuur verschillende procesmatige stappen die noodzakelijk zijn voor een ordelijk verloop van het resolutietraject en/of DGS-uitkeringen. In 2020 wordt een integrale meerjarige oefenkalender opgesteld en toegepast. Daarbij worden organisatorische afspraken met (interne) stakeholders verder vastgelegd en crisisdraaiboeken aangescherpt.

Tevens wordt de reactiefunctie van de curator in faillissement verder onderzocht. Dit is nodig gezien het gebrek aan ervaring met faillissementen onder de nieuwe wettelijke kaders van herstel & afwikkeling voor banken en verzekeraars en de gelieerde aanpassingen in de crediteurenhiërarchie. Daarbij wordt ook aandacht gegeven aan mogelijke samenwerkingsverbanden tussen de NRA, het DGS en de curator.

Ook op Europees niveau zoekt DNB aansluiting bij haar crisismanagement. Zo participeert zij in de gezamenlijke evaluaties van casuïstiek en

in simulaties en stresstesten met de relevante stakeholders binnen het SRM, SSM, EBA en de *European Forum of Deposit Insurers*.

Data-gedreven werken

In navolging van de *DNB 2025 ambitions*, wordt de uitvoering van resolutie- en DGS-werkzaamheden meer data-gedreven. De aanlevering van gegevens door banken en verzekeraars wordt verder geoptimaliseerd, waar relevant in Europees verband. De rapportage templates voor resolutie en DGS worden in 2020 omgezet naar het XBRL-formaat, waardoor de kwaliteit van gegevens beter kan worden geborgd en het gebruik van gegevens wordt verbeterd.

Voorts zal DNB voortbouwen op de belangrijke stappen die al gezet zijn in het verbeteren van het individueel klant beeld (IKB). Het toezicht op de compliance van banken met de vereisten in de DGS-regelgeving vormen hiervoor een belangrijke pijler.

Bij het data-gedreven resolutie- en DGS-werk wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van reeds bij DNB beschikbare gegevens. Ook hier wordt synergie gehaald uit de samenwerking met de overige DNB-taken, waaronder toezicht en betalingsverkeer.

Op basis hiervan wordt ook de ontsluiting van granulaire resolutie en DGS data verbeterd, in nauwe samenhang met de data, technieken en *tooling* in het toezicht. Dit draagt tevens bij aan de expertise en het kennisniveau van de medewerkers.

Brexit en financiële innovatie

Brexit en financiële innovatie zijn twee potentieel belangrijke, maar ook onzekere factoren op het terrein van resolutie en DGS. Brexit heeft invloed op de reikwijdte van de resolutietaak, wanneer nieuwe spelers onder het Nederlandse resolutieregime komen te vallen. Zo is inmiddels duidelijk dat DNB Europese colleges zal moeten gaan opzetten voor een aantal banken uit derde landen met twee of meer dochters in de EU. Financiële innovatie kan via markttoetreding leiden tot een uitbreiding van het aantal instellingen dat voor resolutie in aanmerking komt. Ook leidt financiële innovatie tot uitbesteding van activiteiten door financiële instellingen. Dit kan de afwikkelbaarheid beïnvloeden, zeker in geval de uitbestede activiteiten kritieke ondersteunende functies betreffen. Tot slot heeft financiële innovatie in bijvoorbeeld het betalingsverkeer en –gedrag invloed op de uitvoering van het DGS. Op deze terreinen wordt nauw samengewerkt met het toezicht en volop gebruik gemaakt van de daar opgedane inzichten en analyses.

3.5.2 Resolutie van banken

Het lustrum voor de bankresolutie taak staat in het teken van stabiliteit. In 2020 zijn de resolutieplannen gezet en operationeel ingevuld en het handhavingsbeleid op afwikkelbaarheid en MREL uitgerold. Tegelijkertijd vraagt de implementatie en uitvoering van het gewijzigd wettelijk kader (BRRD-2) om extra inspanningen en herijkte beleidskaders. De (ongewijzigde) fte-inzet op deze taak is 24 fte.

Ontwikkelingen en activiteiten

Resolutieplanning vormt de hoeksteen van de resolutietaak. Voor banken voorziet DNB in planning

voor de gehele sector. Binnen de *internal resolution teams* (IRT's) van de *Single Resolution Board* (SRB) blijft DNB in 2020 haar bijdrage leveren aan de verdere aanscherping van resolutieplannen voor de zeven Nederlandse banken die onder de directe bevoegdheid van de SRB vallen. De prioriteiten voor deze *significant institutions* worden eind 2019 in een generieke SRB consultatie van 'expectations' en een instellingspecifieke brief uiteengezet.

Overige banken vallen onder de directe bevoegdheid van DNB (*less significant institutions*). Voor deze instellingen maakt DNB onderscheid tussen banken waarvoor resolutie is voorzien en banken waarvoor een ordelijk faillissement de voorkeursstrategie is. Voor de eerste groep werkt DNB aan volledig uitgewerkte plannen conform de wettelijke vereisten. Voor de tweede groep wordt de planning afgerond en worden de kaders voor de algemeenbelangtest en insolventieplanning herijkt op basis van de opgedane inzichten. Tevens zal DNB haar MREL beleid voor *less significant institutions* definitief vaststellen en toepassen. Proportionaliteit is daarbij een belangrijk uitgangspunt. Zo is de MREL vereiste voor banken met voorkeursstrategie faillissement in principe gelijk aan de kapitaalvereisten van het toezicht. De vereisten voor banken met een voorkeursstrategie van resolutie houden rekening met de specifieke kenmerken van het resolutieplan, de kritieke functies en de balans.

In 2020 zet DNB in op het 'BRRD-proof' maken van de resolutieplannen voor de banken waarvoor resolutie is voorzien. Dit behelst onder andere een heldere vastlegging van eventuele materiële belemmeringen voor afwikkelbaarheid. In 2020

zal DNB hiertoe tevens een handhavingsbeleid ontwikkelen in nauwe samenhang met soortgelijke stappen op het niveau van de SRB.

Daarnaast zal DNB de resolutie-instrumenten voor banken verder operationaliseren. Zo worden de "play books" voor de toepassing van het *bail-in*- en overdrachtsinstrument (SoB) op het niveau van de bank verder uitgediept en verrijkt met de inzichten die het afgelopen jaar zijn opgedaan. Ook de DNB-handboeken voor toepassing van deze instrumenten worden hierop aangepast. Daarnaast wordt het interne handboek voor de waardering van bankbalansen ontwikkeld, voortbouwend op Europese initiatieven in 2019.

Nu de bredere herziening van het kader voor herstel en afwikkeling van banken (BRRD2) is afgerond, zet DNB in op een effectieve en tijdige implementatie in nationale wetgeving eind 2020. Parallel ondersteunt DNB de introductie van een herstelwet die voorziet in een aantal reparaties ten behoeve van het *bail-in* instrument.

Voorts prioriteert DNB haar beleidsinzet op Europees niveau. Dat betreft allereerst de effectieve en consistente implementatie van MREL vereisten conform de uitgangspunten van BRRD-2. Belangrijke thema's zijn de vaststelling van afdoende achtergesteld verliesabsorberend vermogen voor grootbanken en de beoordeling van in aanmerking komende MREL instrumenten uitgegeven onder het recht van derde landen. Ten tweede draagt DNB binnen SRM actief bij aan de ontwikkeling en handhaving van uniforme eisen aan afwikkelbaarheid en het integraal zetten en testen van het crisismanagement. Ook werkt DNB

samen met de SRB en collega *national resolution authorities* aan mogelijke Europese *guidance* voor *less significant institutions*, waaronder de vormgeving van de algemeenbelangtest. Tot slot ondersteunt DNB waar mogelijk en wenselijk initiatieven die de bankenunie kunnen versterken, bijvoorbeeld op het terrein van insolventiewetgeving en de consistente toepassing van staatsteunregels.

De BRRD is ook van toepassing op bepaalde beleggingsondernemingen die ook bijdragen aan het Nationaal Resolutiefonds. Voor deze beleggingsondernemingen gaat in 2020 de resolutieplanning van start en wordt de resolutiestrategie bepaald. De betrokken beleggingsondernemingen worden hierover tijdig geïnformeerd.

3.5.3 Resolutie van verzekeraars

Met de inwerkingtreding van de nieuwe Wet herstel en afwikkeling van verzekeraars ('WHAV') is DNB per 1 januari 2019 verantwoordelijk voor resolutie van verzekeraars. Deze wet creëert nieuwe verantwoordelijkheden en biedt nieuwe resolutie-instrumenten voor het moment dat een verzekeraar faalt of dreigt te falen. In 2019 is goede voortgang geboekt met het zetten en bemensen van deze nieuwe taak. In 2020 wordt deze trend doorgezet, is de capaciteit op orde en de taak in de basis uitgewerkt. De (ongewijzigde) fte inzet op deze taak is 15 fte.

Ontwikkelingen en activiteiten

DNB zal de resolutie-instrumenten voor verzekeraars verder operationaliseren. Zo is in 2020 het instrument van de overbruggingsinstelling gereed voor toepassing, en zijn de resolutie-instrumenten

van *bail-in* en overdracht op hoofdlijnen uitgewerkt in DNB-handboeken (zie ook paragraaf 3.4.1). Ook beleidsmatige en juridische vraagstukken worden nader uitgediept. Zo beoogt DNB onder andere het raamwerk voor de algemeenbelangtest van verzekeraars te ontwikkelen.

Ook aan de resolutieplannen wordt verdieping gegeven op basis van initieel uitgewerkte kaders voor benodigde informatie. DNB zal de eerste stabiele plannen voor vijf grote verzekeraars opleveren. Daarnaast worden ook initiële resolutieplannen opgesteld voor middelgrote verzekeraars op basis van een risicogebaseerde selectie en in zoverre deze voor resolutie in aanmerking lijken te komen. In deze versies worden ten minste de organisatiestructuur, het business model, de resolutiestrategie en de randvoorwaarden voor afwikkelbaarheid opgenomen. Voor de overige verzekeraars die voor resolutieplanning in aanmerking komen zal dit proces worden opgestart. Voor de invulling van deze plannen blijft DNB in dialoog met de sector om tot gerichte data-uitvragen te komen.

DNB blijft zich daarnaast verder inzetten voor harmonisatie van een Europees kader voor herstel en afwikkeling van verzekeraars. Zo participeert zij in de relevante werkgroepen binnen EIOPA, waar ook andere relevante vraagstukken voor resolutie worden geagendeerd, zoals bijvoorbeeld nut en noodzaak van een verzekeringsgarantiestelsels (IGS) in de Europese Unie en de impact van diversificatievoordelen op resolutie onder Solvency 2.

De capaciteitsbehoefte voor de taakvervulling voor verzekeraars is initieel bepaald op basis van de reikwijdte van het wettelijk kader en de opgedane ervaring in bankresolutie. Tevens is verdisconteerd voor synergie binnen de resolutietaak en met de overige relevante taken van DNB. In 2020 zal op basis van de opgedane ervaring en een uitgewerkte meerjarige strategie voor deze nieuwe taak de capaciteitsbehoefte voor het begrotingskader 2021-2024 worden bepaald.

3.5.4 Depositogarantiestelsel (DGS)

Als uitvoerder van het DGS richt DNB zich op het voorbereiden en uitvoeren van een uitkering aan depositohouders, het bijdragen aan een effectieve resolutie van banken en het informeren van depositohouders. Het Depositogarantiefonds (DGF) is een juridisch gescheiden entiteit met eigen bestuur dat verantwoordelijk is voor de financiering van het DGS. De (ongewijzigde) fte-inzet op deze taak is 6,5 fte.

Ontwikkelingen en activiteiten

Een grote bekendheid van het algemeen publiek met het DGS kan bijdragen aan de stabiliserende werking van het DGS en het vertrouwen in de bankensector in het algemeen. In 2020 geeft DNB concreet vervolg aan de versterking van de communicatiestrategie met als doel het vergroten van de publieksbekendheid met het DGS. In een proces van co-creatie met de bankensector stuurt DNB aan op een passende en geharmoniseerde methode van informatieverstrekking richting depositohouders. Daartoe vindt ook een nieuwe evaluatie plaats van de kwaliteit en conformiteit van

de informatieverstrekking per bank. In voorbereiding op een volgende meting van de publieksbekendheid met het DGS in 2021 worden in 2020 aanvullende vormen van publieksvoorlichting ontwikkeld en uitgezet.

Banken leveren sinds 2019 gegevens aan op basis van de regelgeving voor het individueel klantbeeld (IKB) – een overzicht van alle deposito's van een deposithouder conform een door DNB voorgeschreven datamodel. Dit stelt DNB in staat om binnen 7 werkdagen te kunnen uitkeren. Daarvoor dienen de IKB-bestanden van banken van hoge kwaliteit te zijn. DNB houdt toezicht op deze kwaliteit. Dit gebeurt via beoordeling van IKB-bestanden die banken minimaal jaarlijks aanleveren en een toetsing van de processen en systemen van banken door de externe accountant van de bank. DNB wil de kwaliteit van de IKB's met minimaal 20% verbeteren ten opzichte van de nulmeting in 2019. Hiertoe zal tevens in samenwerking met het toezicht een duidelijk handhavingsbeleid worden vastgesteld.

In 2020 wordt de samenwerking in Europa verder versterkt. De multilaterale samenwerkingsovereenkomst en handboeken van EFDI worden verbeterd op basis van de eerste ervaringen. Inmiddels heeft DNB met de DGS autoriteiten van drie lidstaten aanvullende bilaterale samenwerkingscontracten getekend. In 2020 worden de procesafspraken met deze drie partners geoperationaliseerd, waarna het proces met één partner wordt getest. Verder wordt het aantal bilaterale samenwerkingscontracten uitgebreid met de DGS autoriteiten in drie andere lidstaten.

Om zeker te stellen dat de operationele organisatie gereed is om een DGS-uitkering binnen de geambieerde uitkeringstermijn succesvol uit te voeren, is afgelopen jaren geïnvesteerd in DGS-systemen, waaronder een uitkeringsapplicatie (NDGS-programma). Eind 2019 eindigt het NDGS-programma, waardoor de investeringen afnemen. Komende jaren zal een minimaal niveau van investeringen nodig zijn om de systemen actueel te houden, waaronder aanpassing als gevolg van wijzigingen in regelgeving, technologische vernieuwing en hoge eisen die worden gesteld aan informatiebeveiliging.

Daarnaast houdt DNB jaarlijks een stress-test van het DGS. DNB rapporteert hierover aan EBA. De uitkomsten van deze stress-testen worden gebruikt om de crisisdraaiboeken, processen en systemen te verbeteren. Deze stress testen zijn onderdeel van de integrale crisismanagement aanpak (zie paragraaf 3.4.1).

Ook in 2020 blijft DNB op verschillende niveaus beleidsmatig bijdragen aan discussies en onderhandelingen over een *European Deposit Insurance System* (EDIS). Daarbij is er bijzondere aandacht voor de technische en operationele vormgeving van EDIS en de wijze waarop dit invloed kan hebben op de procedures voor het Nederlandse DGS en Nederlandse deposithouders. Vanuit die rol benadrukt DNB dat varianten denkbaar zijn van Europese liquiditeitsondersteuning aan of tussen nationale DGSen die de financiële stabiliteit in de bankenunie kunnen bevorderen terwijl eventuele verliezen nationaal gedragen blijven worden.

Box 1 FTE-inzet per onderdeel resolutie- en DGS-taak

Deze box geeft de capaciteitsinzet weer van de divisie Resolutie op NRA- en DGS-taken

Activiteiten Divisie Resolutie (FTE)	2019	2020
Resolutie - Banken		
Resolutieplanning	11	10,5 ¹
<i>waarvan LSI</i>	5	4,5
Operationeel beleid	2,5	3,5
Beleid en communicatie	4	3
Instrumentarium	2,5	3
Resolutiefonds	0,5	0,5
Management en ondersteuning	3,5	3,5
Subtotaal	24	24
Resolutie - Verzekeraars		
Resolutieplanning	7	5,5
Operationeel beleid	3	4
Beleid en communicatie	1	1
Instrumentarium	2	2,5
Management en ondersteuning	2	2
Subtotaal	15	15
DGS - Nederland		
Operationeel beleid	1,5	2
Beleid en communicatie	1	1
Instrumentarium	2,5	2
DGS fonds	0,5	0,5
Management en ondersteuning	1	1
Subtotaal	6,5	6,5
DGS - Bonaire, Sint Eustatius en Saba	0,5	0,5
Totaal	46	46

¹ Geschatte inzet van de SRB op Nederlandse banken in 2018 is 8 FTE

Toelichting:

- **Resolutieplanning** voor de zeven significante (SRB) Nederlandse banken in IRT-verband en deelname aan 'host' IRT's banken, voor ongeveer 40 niet-significante (DNB) banken en overige entiteiten en voor (middel)grote verzekeraars.
- **Operationeel beleid:** ontwikkeling en implementatie van kaders voor resolutieplanning en DGS-uitvoering.
- **Beleid & communicatie:** de inzet op strategie, internationaal overleg, wetgevingstrajecten en dialoog / verantwoording.
- **Instrumentarium (operationele uitvoering)** crisismanagement, simulaties, testen van IKB, applicatiebeheer en toepassing van bevoegdheden.
- **Resolutie- en DGS fonds:** werkzaamheden voor het nationaal en Europees resolutiefonds, ondersteunen van fondsbesturen en premie-inning.

DNB geeft daarnaast opvolging aan de actieve rol die het in 2019 heeft gespeeld in de evaluatie van de DGS-richtlijn, waar in EBA-verband aan is bijgedragen. Op nationaal niveau monitort DNB innovaties en andere ontwikkelingen in de sector en de wijze waarop dit invloed heeft op het DGS (zie ook paragraaf 3.4.1).

Sinds eind 2017 geeft DNB ook uitvoering aan het DGS voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Inwoners van deze eilanden zijn onder dit DGS gegarandeerd tot 10.000 Amerikaanse dollar per persoon per bank. Aandachtspunten voor 2020 betreffen het verder ontwikkelen van rapportagestandaarden voor banken, het samen met lokale partners testen van de lokale uitvoeringsorganisatie en het op peil houden van het kennisniveau over het DGS onder depositohouders.

3.5.5 CCP's

Ontwikkelingen en activiteiten

Ten aanzien van CCP's is in Europa een resolutieregime in ontwikkeling. DNB ondersteunt dit proces in nauwe samenspraak met het Ministerie van Financiën. Op mondiaal niveau (Financial Stability Board, FSB) wordt bijgedragen aan de verdere ontwikkeling van resolutiekaders voor CCP's en de samenwerking in de zogenaamde *crisis management groups* (CMG's). In overeenstemming met internationale *best practices* en waar mogelijk anticiperend op een Europees raamwerk voor CCP's, zal DNB in 2020 een resolutieplan opleveren en dit bespreken met relevante resolutie- en toezichtautoriteiten. Het werk op CCP-terrein valt buiten deze ZBO-begroting.

3.6 Risicobeheersing Resolutie en DGS

Als onderdeel van de begrotingscyclus houdt DNB rekening met risico's die de gestelde doelen op het gebied van Resolutie en DGS kunnen beïnvloeden, en neemt waar nodig beheersingsmaatregelen. De doelen voor 2020 zijn ambitieus en deels afhankelijk van externe ontwikkelingen, tijdige wetsimplementatie en voortgang op de Europese beleidsagenda. Voor 2020 onderscheidt DNB de volgende risico's:

- Er is onvoldoende draagvlak binnen Nederland en in andere lidstaten om tot een slagvaardig wettelijk regime te komen, c.q. banken en verzekeraars in resolutie te nemen of afwikkelaar te maken. Hierdoor komt het gelijke speelveld binnen de Bankenunie niet tot stand, wat een geloofwaardige resolutieplanning en -uitvoering in Nederland belemmert.
- Een gedegen aanpak van falen in de bank- of verzekeringssector wordt gehinderd door een onvoldoende operationeel resolutieraamwerk (instrumentarium, crisismanagement, wettelijke lacunes) en / of transitieproblematiek op instellingsniveau (zoals bijvoorbeeld de trage opbouw van achtergestelde MREL, onvoldoende financieringsmogelijkheden vanuit het resolutie- of DGS fonds, beperkte afwikkelaar instellingen, andere verwachtingen bij sector en maatschappij).
- De inzet van resolutie-instrumenten kan zonder precedentwerking leiden tot sterke juridisering en claims.
- Resolutie expertise is schaars en gewild. Kritieke kennis en ervaring kunnen daardoor (tijdelijk) wegvallen.
- DGS applicaties voldoen niet aan de beveiligings- c.q. privacy vereisten.

De beheersing van de operationele risico's vindt plaats vanuit het bankbrede ORM-raamwerk. Dit raamwerk heeft het 'three lines of defence' model als uitgangspunt. Het raamwerk is gebaseerd op richtlijnen en *best practices* voor risicomangement van onder andere het Bazels Comité, de EBA en het ES/ESCB/SSM. Vanuit het raamwerk is de risicobeheersing geïntegreerd in de dagelijkse werkzaamheden. Over belangrijke risico's en incidenten en de opvolging hiervan wordt periodiek gerapporteerd aan het management en aan de Operational Risk Board (ORB).

De beheersmaatregelen die DNB zal treffen ter voorbereiding op en in geval bovengenoemde risico's zich voordoen zijn:

- Binnen de Bankenunie en bij het Ministerie van Financiën zet DNB actief in op consistente toepassing van het resolutieraamwerk en dringt aan op een eenduidige aanpak van regionale transitieproblemen.
- Tevens stuurt DNB aan op EC initiatieven om op termijn faillissementsregimes voor banken en consistentie met staatsteunregels te verbeteren, verdere duiding te geven aan consistente waarderingstechnieken en de invulling van het NCWO principe alsmede harmonisatie van herstel en afwikkeling voor verzekeraars te instigeren.
- DNB stuurt in haar deelname aan de plenaire sessie en comités van de SRB op meerjarige planning en de juiste prioriteitstelling op SRB en SRM niveau, met efficiënte allocatie van capaciteit en middelen.
- Door ervoor te zorgen dat DNB zo snel mogelijk operationeel klaar is om een instelling in resolutie te plaatsen of een DGS-uitkering te doen,

worden de mogelijkheden om falen ordelijk aan te pakken vergroot. DNB gaat daarom in 2020 door met de operationalisering van het resolutie-instrumentarium (*bail-in* en SoB) en de meerjaren testkalender voor crisismanagement.

- DNB blijft actief communiceren met de sector en het publiek over de aard van haar resolutie- en DGS-taken en de consequenties van een falende instelling.
- DNB borgt zorgvuldige besluit- en dossiervorming, met nadruk op gedegen (externe) waardering en NCWO analyse.
- De NRA maakt optimaal gebruik van het target operating model om kennis en ervaring te delen en borgen. Zij doet dit onder andere door

clustervorming op deelterreinen over de taken heen. Daarnaast is er sprake van kennisborging door adequate vastlegging van kennis, processen en *quality assurance*.

- DNB handhaaft een deel van het (voormalige) NDGS team ten behoeve van het onderhoud en beheer van de DGS applicaties, waarbij de continuïteit in kennis en processen geborgd blijft. De jaarlijkse risico-assessments en informatiebeveiligingsanalyses geven goed zicht op de mogelijke risico's op het terrein van informatiebeveiliging en bescherming van persoonsgegevens, zodat hier direct maatregelen op genomen kunnen worden.

4 Bedrijfsvoering

56

4.1 Doelmatigheid en doeltreffendheid

DNB streeft naar doelmatigheid en rechtmatigheid van haar uitgaven. In dit kader vraagt DNB de externe accountant om ieder jaar de doelmatige en rechtmatige inzet van financiële middelen te beoordelen en hierover te rapporteren in een verslag van bevindingen (doelmatigheid) bij de controleverklaring over de verantwoording van de ZBO-taken van DNB (rechtmatigheid). Hiermee geeft DNB tevens invulling aan de verplichting die voortvloeit uit de Wet bekostiging financieel toezicht (Wbft). Om de doelmatigheid van DNB te toetsen beoordeelt de externe accountant het functioneren van de planning- en control (P&C)-cyclus, waar een verbinding wordt gelegd tussen de doelstellingen van DNB en de daarvoor gemaakte kosten. Daarbij geeft de 'toelichting op de werkelijke kosten ten opzichte van het budget in het verslagjaar' een beeld van de doelmatigheid. Als norm geldt dat meer dan 98 procent van de uitgaven rechtmatig is. In 2017 en 2018 bedroeg dit percentage 99,3 respectievelijk 99,7 procent.

4.2 Financiering

De financiering van de ZBO-begroting ligt vast in de Wet bekostiging financieel toezicht 2019 (Wbft) en het Besluit bekostiging financieel toezicht 2019. Tot en met 2018 vond de financiering per categorie (met uitzondering van banken en Bonaire, Sint Eustatius en Saba) plaats op basis van vaste percentages van de totale toezichtkosten. Met ingang van 2019 is de financiering per categorie gelijk aan de begrote

kosten (op basis van de verwachte capaciteitsinzet) van de desbetreffende categorie. De nieuwe wijze van financiering is een belangrijke stap naar de vergroting van de transparantie, aangezien de begrote kosten per sector aansluit bij de financiering daarvan.

De financiering vindt plaats in de vorm van leges (voor eenmalige handelingen in het kader van vergunningen, vvgb's en toetsingen) en een jaarlijkse factuur voor doorlopend toezicht. Voor elke categorie worden de verwachte lege opbrengsten van de begrote kosten afgetrokken. Het bedrag dat vervolgens overblijft, brengt DNB via de jaarlijkse factuur voor doorlopend toezicht in rekening. DNB adviseert de minister van Financiën in mei van het betreffende jaar over de tarieven voor de jaarlijkse factuur. De minister van Financiën stelt de tarieven uiterlijk op 1 juni van het betreffende jaar vast. Na afloop van het jaar zullen de werkelijke kosten per categorie worden vergeleken met de ontvangen heffingen voor eenmalige handelingen en doorlopend toezicht. Vervolgens zal het verschil tussen de werkelijke kosten en de ontvangsten per categorie in het volgende jaar met de betreffende categorie in de kosten voor het doorlopend toezicht worden verrekend.

Verhouding primaire versus ondersteunende capaciteitsinzet

De verhouding tussen inzet van primaire capaciteit ten opzichte van ondersteunende capaciteit neemt in fte's ten gunste van primaire capaciteit toe. De ondersteunende activiteiten nemen slechts beperkt toe, terwijl de primaire capaciteit, uitvoerend en toezichtbrede activiteiten, met 27 fte toeneemt.

Tabel 20 Financiering toezichtkosten

EUR miljoen

	Begroting 2018	Begroting 2019	waarvan opbrengsten eenmalige handelingen	waarvan heffingen doorlopend toezicht
Directe kosten DGS Bonaire, Sint Eustatius en Saba				
Begrote kosten toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba	1,7	1,7	-	1,7
Begrote bijdrage Banken	75,4	85,6	0,5	85,1
Begrote bijdrage overige financiële instellingen				
■ Pensioenfondsen en premiepensioeninstellingen	30,7	31,5	0,1	31,4
■ Verzekeraars, niet zijnde zorgverzekeraars	35,8	41,3	0,5	40,8
■ Zorgverzekeraars	3,6	4,6		4,6
■ Betaalinstellingen, clearinginstellingen en elektronischgeldinstellingen	5,6	7,9	0,3	7,6
■ Beleggingsinstellingen en beleggingsondernemingen	7,2	9,1	0,2	8,9
■ Trustkantoren	4,1	4,9		4,9
■ Crypto		1,7	0,2	1,5
Totaal begrote kosten	164,0	188,4	1,8	186,6

De uitbreiding op totaal primaire activiteiten is onder andere het gevolg van de intensivering op integriteitstoezicht, de Brexit en PSD2. Het betreft hier toename van personele capaciteit. Als het gaat om de materiële budgetten dan is er juist een stijging van de ondersteunende diensten. Dit is het gevolg van de kosten volgend uit het programma Huisvesting, Digitale Strategie en de toename van ICT-kosten.

Bijlage 1

Inzet van toezichtcapaciteit over de sectoren

	Significante banken	Overige banken	Pensioenfondsen	Verzekeraars	Zorgverzekeraars
Gepland toezicht	146,6	67,0	72,6	81,8	11,4
Basisprogramma					
Prudentieel toezicht	63,7	7,8	14,8	20,5	3,2
Integriteitstoezicht	14,0	10,0	1,2	1,5	0,1
Toezichtstatistieken	9,4	5,0	6,7	7,4	1,1
Risico-gebaseerd programma					
Risico-gebaseerd toezicht	0,0	12,2	30,2	35,2	4,9
On-site toezicht	47,1	21,2	13,1	15,0	1,6
Sector expertise	12,4	10,8	6,6	2,2	0,5
Ongepland toezicht	3,5	24,5	11,2	27,3	1,8
Toezicht aanvragen					
Toetreding	2,8	9,2	4,9	5,9	0,3
Onvoorziene toezichtactiviteiten					
Interventie en handhaving	0,8	6,0	2,3	3,4	0,3
Ad-hoc activiteiten	0,0	9,3	2,7	18,0	1,2
Nieuwe toezichtactiviteiten	0,0	0,0	1,3	0,0	0,0
Totaal uitvoerende activiteiten	150,1	91,5	83,8	109,1	13,3
Toezichtbrede activiteiten	32,8	19,8	29,6	31,7	2,4
Beleid en regelgeving	27,9	15,5	26,1	26,4	1,9
Externe communicatie	1,2	0,7	0,8	0,9	0,1
Juridische activiteiten	3,8	3,6	2,8	4,4	0,4
Totaal primaire activiteiten	183,0	111,3	113,4	140,8	15,7
Totaal ondersteunende activiteiten	56,7	33,3	35,2	44,2	4,8
Totaal begroting 2020	239,7	144,6	148,6	185,0	20,5
Totaal begroting 2019	241,3	139,6	156,3	180,0	18,0

58

1 Betreft het Wwft-toezicht op casino's en creditcardmaatschappijen. Overige toezichtkosten in verband met de Wwft zijn opgenomen in de kosten per sector.

Verzekeraars	Betaal- instellingen	Beleggings- instellingen en -ondernemingen	Trust kantoren	Casino's, cc-mijen ¹ en sanctiewet	Crypto's	BES	Totaal
93,3	14,3	12,8	12,6	0,9	3,1	5,3	428,5
23,7	3,3	2,5	0,0	0,0	0,0	2,3	118,1
1,6	5,1	0,0	12,5	0,8	3,1	3,0	51,4
8,5	0,0	5,1	0,0	0,0	0,0	0,0	34,6
40,1	4,4	3,6	0,0	0,0	0,0	0,0	90,5
16,7	0,9	0,9	0,1	0,1	0,0	0,0	100,1
2,6	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	33,8
29,1	11,0	14,6	2,6	0,0	3,5	0,7	100,8
6,3	9,8	7,1	1,1	0,0	3,5	0,5	45,0
3,7	1,0	5,5	1,5	0,0	0,0	0,2	21,0
19,2	0,3	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	33,4
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3
122,4	25,4	27,4	15,2	0,9	6,6	6,0	529,3
34,1	3,9	4,4	3,0	0,1	0,5	0,7	128,8
28,2	2,2	3,1	1,7	0,0	0,0	0,2	104,9
1,0	0,2	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	4,3
4,8	1,5	1,1	1,1	0,1	0,4	0,4	19,6
156,4	29,2	31,8	18,1	1,0	7,1	6,7	658,1
49,0	9,4	10,5	6,0	0,3	1,8	1,7	203,9
205,4	38,6	42,3	24,2	1,2	8,9	8,4	861,9
198,0	28,6	36,0	20,6	0,5	0,0	9,4	830,2

Bijlage 2

Volledige inzet toezichtcapaciteit

60

Begrote personele inzet	Inzet in fte B2020	Inzet in fte B2019	Verschil
Gepland toezicht	428,5		
Basisprogramma			
Prudentieel toezicht	118,1		
Integriteitstoezicht	51,4		
Toezichtstatistieken	34,6		
Risico-gebaseerd programma			
Risico-gebaseerd toezicht	90,5		
On-site toezicht	100,1		
Sector expertise	33,8		
Ongepland toezicht	100,8		
Toezicht aanvragen			
Toetreding	45,0		
Onvoorziene toezichtactiviteiten			
Interventie en handhaving	21,0		
Ad-hoc activiteiten	33,4		
Nieuwe toezichtactiviteiten	1,3		
Totaal uitvoerende activiteiten	529,3	534,5	-5,3
Toezichtbrede activiteiten	128,8	96,2	32,6
Beleid en regelgeving	104,9	73,6	31,3
Juridische activiteiten ¹	19,6	18,5	1,1
Externe communicatie	4,3	4,1	0,2
Totaal primaire activiteiten	658,1	630,7	27,4
Totaal ondersteunende activiteiten²	203,9	199,5	4,4
Totaal	861,9	830,2	31,7

¹ Juridische adviezen ten behoeve van de toezichtfunctie

² Omvat o.a. activiteiten t.b.v. besturing, financiën en administratie, risicobeheersing en interne audit.

Bijlage 3

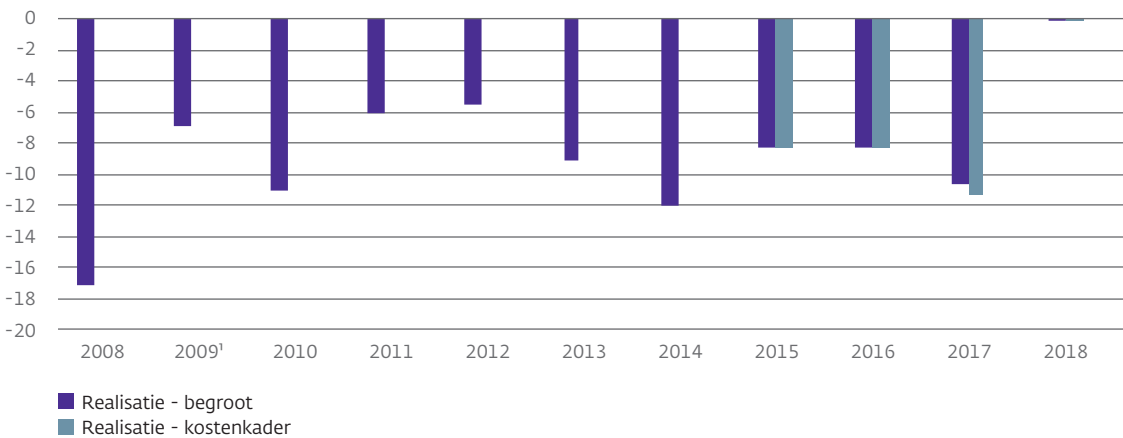
Verloop ZBO-begroting taak toezicht 2008-2018

De realisatie ten opzichte van de ZBO-begroting voor de taak toezicht over de afgelopen 10 jaar is hieronder weergegeven. Gecorrigeerd voor een eenmalig pensioenverschil in 2009 en de *comprehensive assessment* in 2014 is de ZBO-begroting afgelopen 10 jaar niet overschreden. Het kostenkader dat vanaf 2015 geldt ook niet.

De gehele onderschrijding in 2017 van EUR 11,3 mln is aan het kostenkader 2019 en 2020 toegevoegd om de transitiekosten voor het Programma Huisvesting op te vangen. Deze onderschrijding bestond voor EUR 10,2 mln aan de opbrengst van de verkoop van panden en daarnaast door een onderschrijding van zowel de ZBO-begroting als het kostenkader.

ZBO-begroting 2008-2018 resultaat

EUR mln

¹ In 2009 is het resultaat gecorrigeerd voor eenmalig pensioenverschil

62 Zie de onderstaande tabel met de cijfermatige ontwikkeling van de ZBO-begroting.

	2008	2009 ¹	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kostenkader								152,4	153,4	155,1	157,3
Toezichtbegroting	98,3	101,6	115,5	124,2	133,1	149,0	148,5	152,4	153,4	154,4	157,3
Meerjarig kostenoverzicht per ZBO-taak Realisatie											
Realisatie Toezichtkosten	81,1	94,6	104,4	118,1	127,6	139,9	182,3	144,0	145,0	154,0	157,1
Comprehensive assessment							45,9				
Opbrengst verkoop panden Toezicht										-10,2	
Realisatie - begroot	-17,2	-7,0	-11,1	-6,1	-5,5	-9,1	-12,1	-8,4	-8,4	-10,6	-0,2
realisatie - kostenkader								-8,4	-8,4	-11,3	-0,2

¹ gecorrigeerd voor eenmalig pensioenverschil

Bijlage 4

Key Indicators

Tabel 22 Key indicators integriteit (VoT: financieel economische criminaliteit)

Ambitie	Indicator	Streefwaarde/resultaat
<p>Voorkomen betrokkenheid van financiële instellingen bij financieel-economische criminaliteit (door vergroten eigenaarschap van bestuurders)</p> <p>Goed integriteitstoezicht houden op crypto's</p> <p>Datagedreven integriteitstoezicht</p>	<p>Mate van Wwft-compliance bestuurders</p> <p>Registratie aanbieders cryptodiensten</p> <p>Zichtbare datagedreven aanpak beheersing van risico's</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ In 2020 heeft iedere aangewezen Wwft-bestuurder gerapporteerd over de Wwft-compliance en in geval van tekortkomingen aangegeven welke herstelmaatregelen zijn / worden getroffen. Deze rapportage maakt deel uit van de jaarlijkse risico-uitvraag. ■ DNB heeft alle rapportages beoordeeld en heeft, indien nodig, instellingsspecifieke en sectorale vervolgcacties in gang gezet. ■ In 2020 zijn alle in Nederland actieve aanbieders van de twee Wwft-cryptodiensten geregistreerd, waarbij is vastgesteld dat in opzet is voldaan aan de wettelijke vereisten. ■ Voor illegale aanbieders is in 2020 samen met betrokken FEC-partners een handhavingsaanpak vastgesteld. <p>DNB heeft in 2020 een aanpak en instrumentarium geïmplementeerd om:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ niet-integere gedragingen binnen financiële instellingen door middel van eDiscovery te beoordelen en hiermee te interveniëren. ■ 'text mining' toe te passen voor een eerste beoordeling van SIRA's van instellingen en auditrapporten van trustkantoren. ■ aan de hand van data-analyse een eerste beoordeling van de kwetsbaarheden in de opzet en uitvoering van het klantonderzoek- en transactiemonitoring-proces van instellingen te verrichten.

Tabel 23 Key indicators duurzaamheid (VoT: toekomstgerichtheid en duurzaamheid)

Ambitie	Indicator	Streefwaarde/resultaat
<p>Sturen op toekomstgerichtheid en duurzaamheid</p>	<p>Niveau van verandervermogen instellingen</p> <p>Mate van inzicht in impact van klimaatrisico's</p> <p>Mate van inbedding van klimaatrisico's in wet- en regelgeving</p> <p>Erkende autoriteit op financieel toezicht duurzaamheid</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Er is onderzocht welke elementen van gedrag en cultuur binnen financiële instellingen <i>drivers</i> zijn voor hun verandervermogen en duurzaamheid. ■ Resultaten van dit onderzoek zijn vertaald in een toezichtaanpak om verandervermogen en duurzaamheid binnen onder toezicht staande instellingen te vergroten. ■ De beoordeling en mitigatie van klimaatrisico's is in 2020 ingebed in de toezichtmethodologie en beleidskaders. Dit geldt voor alle sectoren. ■ In een themaonderzoek naar het eigen risicomanagement van verzekeraars (onder meer in hun Own Risk and Solvency Assessment) is beoordeeld en vastgesteld hoe verzekeraars klimaatrisico's mitigeren. ■ In de pensioensector zal DNB bij de analyse van de Eigenrisicobeoordeling aandacht hebben voor hoe pensioenfondsen Environmental, Social & Governance (ESG)-factoren meenemen in hun risicobeheer. ■ In de aanpak van onsite-beleggingsonderzoeken bij pensioenfondsen wordt de aandacht voor ESG-risicobeheersing verder uitgewerkt en vergroot. De aanpak van klimaatrisico's door (LSI) banken wordt opnieuw geanalyseerd in het kader van de jaarlijkse SREP. ■ Bevindingen uit genoemde onderzoeken worden teruggekoppeld naar de instellingen en gebruikt voor verdere verdieping van de toezichtaanpak van klimaatrisico's. ■ DNB heeft verdiepend onderzoek gedaan naar de wijze waarop fysieke en transitierisico's gerelateerd aan de <i>Sustainable Development Goals</i> van de Verenigde Naties impact kunnen hebben op de stabiliteit van financiële instellingen en hierover gepubliceerd. ■ DNB heeft actief bijgedragen aan de implementatie van het <i>Sustainable Finance Action Plan</i> van de Europese Commissie en de implementatie van de aanbevelingen van het NGFS, zodanig dat internationale standaarden relevant voor het financieel toezicht klimaatrisico's reflecteren (onder meer via de IAIS en het BCBS). ■ DNB zet zich ervoor in dat deze standaarden worden geïmplementeerd in EU- of nationale wet- en regelgeving (onder meer via EIOPA en de EBA). ■ Vanuit de werkgroepen onder het Platform voor Duurzame Financiering zijn twee publicaties verschenen waarmee wordt bijgedragen aan de verdere ontwikkeling van de markt voor duurzame financiering. ■ DNB zet in haar onderzoeksagenda 2020 voor het toezichtdomein ook in op duurzaamheidsvraagstukken. ■ In de pensioensector wil DNB de ontwikkeling van duurzaam beleggen verder stimuleren via workshops bij de pensioeninars en door de invulling van het duurzaamheidsbeleid te agenderen voor het reguliere overleg met middelgrote pensioenfondsen.

Tabel 24 Key indicators digitalisering (VoT: technologische vernieuwing sector)

Ambitie	Indicator	Streefwaarde/resultaat
<p>Identificeren en monitoren van risico's op data met behulp van nieuwe technologie en tooling</p>	<p>Aantal effectieve toepassingen van nieuwe technologie en tooling</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Voor pensioenfondsen, verzekeraars, bobi's en betaalinstellingen is het proces voor gebruik van automatische scores uitgewerkt en bestaat een eerste werkend product. ■ Voor verzekeraars en pensioenfondsen is digitale tooling voor lopend toezicht, risico-identificatie en risico-mitigatie operationeel. ■ DNB heeft vier, potentieel opschaalbare, experimenten uitgevoerd met manieren om nieuwe technologieën te gebruiken in haar toezichtinstrumentarium, waarbij er minimaal twee gebruik maken van <i>artificial intelligence</i>. ■ DNB heeft de samenwerking met andere toezichthouders, waaronder de AFM en ECB, versterkt met als doel digitalisering van het toezicht op de NL sector te versnellen en waar mogelijk efficiënter te maken. Er zijn twee gezamenlijke experimenten gestart. ■ Voor meldingen betreffende de werking van het betalingsverkeer is, voor zover juridisch mogelijk, dubbele rapportage geëlimineerd doordat meldingen aan DNB als Toezichthouder automatisch doorgezet worden aan DNB als Centrale Bank
<p>Samen met de sector de kansen en bedreigingen van technologische ontwikkelingen onderzoeken</p>	<p>Aantal initiatieven, onderzoeken en pilots met sector</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Het iForum bevordert op effectieve wijze de digitale transformatie in de Nederlandse sector door: a) digitale kennisuitwisseling, b) coördinatie via een adviserend panel en c) tenminste 6 gezamenlijke initiatieven met de sector. De keuze voor deze initiatieven is in overleg met de sector tot stand gekomen. ■ Dankzij uitrol van Mijn Organisatie Gegevens kunnen instellingen hun basisgegevens bij DNB inzien en, voor zover juridisch toegestaan, actualiseren. ■ Instellingen kunnen voor tenminste twee additionele toezichtprocessen via Digitaal Loket (Mijn DNB) met DNB communiceren en de status online volgen. Prioritering van deze processen mede op basis van input uit de sector. ■ DNB heeft de uitwisseling van kennis op het gebied van <i>artificial intelligence</i> gestimuleerd en andere geavanceerde (data) technieken met de sector opgepakt.
<p>Automatiseren en digitaliseren van processen om het toezicht efficiënt en effectief te houden</p>	<p>Geautomatiseerde en gedigitaliseerde processen, de gerealiseerde baten/kostendaling en procesoptimalisaties</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ 20% van de trainingen die toezichthouders hebben gevolgd hebben een digitale en/of data-component en in alle (in 2020) aangepaste functieprofielen van toezichthouders zit een data/digital component. ■ Er zijn op het gebied van <i>digital awareness</i> en innovatiebeleving nulmetingen uitgevoerd met als doel gerichte acties te nemen die de opbouw van benodigde digitale competenties bevorderen. ■ Voortbouwend op de aanbevelingen uit de Werkgroep Indirecte Kosten zijn ten minste twee business cases opgesteld om inzichtelijk te maken waar reductie van indirecte kosten mogelijk is en tegen welke investering. Dit wordt gezamenlijk met de sector onderzocht én gezamenlijk geprioriteerd (via het iForum). ■ De geactualiseerde toezichtmethodologie is voor tenminste 50% geïmplementeerd in digitale processen, waardoor het toezicht consistent en effectiever wordt. Voor de andere 50% is een concreet plan voor digitalisering.

Tabel 25 Key indicators kostenbewustzijn

Ambitie	Indicator	Streefwaarde/resultaat
<p>Verhogen kostenbewustzijn</p> <p>Voldoen aan het externe (ZBO-)kostenkader</p>	<p>Toepassen van transparante kostenafwegingen en standaardisatie</p> <p>Mate van realisatie kosten in relatie tot de beschikbare budgettaire ruimte</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ De processen van alle toezichtdivisies worden op efficiënte wijze ondersteund door een bedrijfsbureau dat kostenafwegingen inzichtelijk maakt en stuurt op synergie. ■ DNB heeft de gerealiseerde capaciteitsinzet aan haar stakeholders verantwoord. ■ Voor alle markttoetredings- en toetsingsaanvragen, ongeacht sector, hanteert DNB eenzelfde kernproces. ■ Capaciteit voor alle toezichttaken is geborgd, waarbij de financiering binnen de begrotingskaders blijft en optimaal gebruik wordt gemaakt van beschikbare expertise en ondersteuning. ■ Er is een helder en onderbouwd meerjarig (2021-2024) ZBO-begrotingskader uitgewerkt en vastgesteld in 2020.

Tabel 26 Generieke indicatoren

Ambitie	Indicator	Streefwaarde/resultaat
Bijdragen aan solide financiële instellingen	Mate van effectiviteit risico-identificatie	<ul style="list-style-type: none"> ■ Voor alle SI-banken is het minimum-toezichtplan, zoals opgesteld in SSM- verband, uitgevoerd. ■ DNB heeft ten minste 30 on-site onderzoeken uitgevoerd bij banken. ■ Voor verzekeraars en pensioenfondsen is de toezichtagenda risicogebaseerd opgesteld en uitgevoerd. ■ Concrete en relevante staartrisico's zijn geïdentificeerd. ■ DNB heeft de samenhang tussen micro en macro risico's volledig geborgd.
	Mate van effectiviteit risicomitigatie	<ul style="list-style-type: none"> ■ Voor alle banken is een SREP-besluit genomen. ■ Voor alle verzekeraars en pensioenfondsen is risicogebaseerd opvolging gegeven aan geïdentificeerde risico's waar nodig middels formele maatregelen en/of kapitaalseisen. ■ Uit reguliere rapportages en evaluaties van langdurige en/of complexe toezichtdossiers is gebleken dat DNB tijdig, effectief en op de juiste wijze heeft geïntervenieerd in toezichtdossiers.
	Tijdigheid uitvoering wettelijke taken	<ul style="list-style-type: none"> ■ Alle toetsings-, VVGB- en vergunningaanvragen zijn binnen de geldende wettelijke termijnen afgehandeld.
	Effectieve Europese toezichtkaders (leidend tot afdoende en vergelijkbare eisen)	<ul style="list-style-type: none"> ■ DNB heeft prioriteiten vastgesteld voor de verdere ontwikkeling van Europese toezichtkaders. Bijdragen aan Europese overleggen zijn afgestemd op deze DNB-prioriteiten. ■ DNB voldoet aan de SSM-eisen m.b.t. minimum aantal on-site onderzoeken uitgevoerd in het buitenland, daarmee bijdragend aan harmonisatie van on-site toezicht.
	Mate van transparantie (dialoog, informeren) richting onder toezicht staande instellingen	<ul style="list-style-type: none"> ■ Alle verzekeraars en pensioenfondsen hebben een eigen toezichtkalender ontvangen met onderzoeken en uitvragen die voor 2019 gepland staan. Daarbij worden doel, aanpak en de beoogde effecten van onderzoeken en uitvragen gecommuniceerd. ■ Bij deze instellingen is 90% conform de planning uitgevoerd. Uitzonderingen op de planning zijn tijdig vooraf gecommuniceerd. ■ Onderzoeken zijn zoveel mogelijk sector-breed teruggekoppeld via een sectorbrief, de nieuwsbrieven een 'ronde tafel' of seminar, of op andere wijze.

Tabel 27 Key indicators Resolutie / DGS

Ambitie	Indicator	Streefwaarden/resultaten
Elke Nederlandse bank en verzekeraar is afwikkelaar	<p>Aantal instellingen waarvoor een resolutie-of faillissementsplan is opgesteld</p> <p>Mate waarin resolutie-vereisten zijn toegepast</p> <p>Opwaartse trend in afwikkelaarbaarheid</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Resolutieplannen voor banken die aan de algemeen belangtest voldoen, zijn volledig en verder geoperationaliseerd. ■ Voor beleggingsondernemingen die onder de BRRD vallen, is de resolutiestrategie bepaald en uitgewerkt. ■ Eerste versie van plannen voor vijf grote verzekeraars opgesteld. ■ Voor andere verzekeraars die voor resolutie in aanmerking komen, is resolutieplanning opgestart. ■ MREL-besluiten zijn genomen voor alle banken. ■ De beoordelings- en handhavingkaders voor afwikkelaarbaarheid en MREL zijn geïmplementeerd in navolging van het te ontwikkelen SRB-beleid. ■ De toepassing van het resolutie-instrumentarium voor verzekeraars is geïntegreerd in de eerste plannen. ■ Bancaire <i>playbooks</i> op het gebied van <i>sale-of-business</i>, <i>bail-in</i> en liquiditeit zijn uitgewerkt. ■ Op DGS-terrein is de kwaliteit van door bank aangeleverde gegevens (IKB) met 20% verbeterd ten opzichte van 2019.
Elke falende bank en verzekeraar wordt tijdig afgewikkeld	Mate van operationeel voorbereid zijn op afwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> ■ Voor het (cross-sectorale) crisismanagement zijn: <ul style="list-style-type: none"> ■ integrale meerjarige testkalenders opgesteld en minimaal drie interne simulaties uitgevoerd, geëvalueerd en verbeteringen geïmplementeerd ■ gezamenlijke evaluaties van casuïstiek en simulaties op nationaal en Europees niveau (SRM-SSM) geïmplementeerd ■ vereiste DGS-stresstesten (zowel in Nederland als op Bonaire, Sint Eustatius en Saba) uitgevoerd en eventuele lessen uit de EBA-peer review geïmplementeerd ■ DNB-handboeken op het terrein van <i>bail-in</i>, <i>sale of business</i> en waarderings technieken zijn voor banken opgesteld. ■ De overbruggingsinstelling voor verzekeraars is opgericht en gereed voor gebruik. ■ De resolutie-instrumenten voor verzekeraars zijn op hoofdlijnen uitgewerkt in DNB-handboeken. ■ Voor verzekeraars zijn juridische en beleidsmatige thema's uitgewerkt, waaronder de algemeen belangtest.
Effectief uitvoeren van wettelijke taken voor resolutie en DGS in optimale synergie met micro-prudentieel toezicht en de overige delen van DNB	Niveau van efficiënte bedrijfsvoering en consistente communicatie	<ul style="list-style-type: none"> ■ Samen met banken en een communicatiebureau is een publiekscampagne gestart om de kennis over DGS en haar kernkenmerken te verhogen (naar 65% in 2022); vindbaarheid en consistentie van DGS-informatie is aantoonbaar verbeterd. ■ Capaciteit voor de Resolutie- en DGS taken is geborgd, waarbij de financiering binnen de begrotingskaders blijft en optimaal gebruik wordt gemaakt van beschikbare expertise, ondersteuning en (data-)infrastructuur binnen DNB en SRM. ■ Voor alle taken is een helder en onderbouwd meerjarig (2021-2024) ZBO-begrotingskader uitgewerkt en vastgesteld in 2020. ■ DNB heeft helder en consistent gecommuniceerd richting sector, markt en publiek ten einde de verwachtingen en impact van haar resolutietaken goed te managen.

Ambitie	Indicator	Streefwaarden/resultaten
<p>Bijdragen aan een slagvaardig Europees resolutiemechanisme dat aan onderhavige instellingen afdoende en vergelijkbare eisen stelt</p>	<p>Erkende goede reputatie en aanwezigheid gelijk speelveld</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ DNB heeft zich op Europees niveau (SRB, EBA, EFDI, EIOPA, EC) ingezet voor: ■ beleidsontwikkeling op het gebied van (achtergestelde) MREL, interne MREL voor bankgroepen en een concreet beoordelingskader voor uitgifte van MREL in derde landen ■ operationalisering van het 'bail-in'-instrument ■ vormgeving van EDIS, versteviging van de home-host samenwerking, verdere harmonisatie van het DGS en opvolging van de DGSD-evaluatie ■ harmonisatie van herstel- en afwikkelingskaders voor verzekeraars ■ vormgeving van het resolutieregime voor CCP's ■ op de overige beleidsterreinen is de internationale inzet minimaal ■ BRRD2 en de begeleidende herstelwetgeving is tijdig en effectief geïmplementeerd door de wetgever in nationale wetgeving. ■ De Wet herstel en afwikkeling van verzekeraars is in samenwerking met het Ministerie van Financiën geëvalueerd.

Bijlage 5

Afkortingenlijst

70

AFM:	Autoriteit Financiële Markten	IRT:	Internal Resolution Team
APF:	Algemeen Pensioenfonds	JST:	Joint Supervisory Team
AQR:	Asset Quality Review	KPI:	Key performance indicator
BES:	Bonaire, Sint Eustatius en Saba	LSI:	Less Significant Institution
BRRD:	Bank Recovery and Resolution Directive	MiFID:	Markets in Financial Instruments Directive
CBCS:	Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten	MREL:	Minimum requirement for own funds and eligible liabilities
CCP:	Central Counterparty	NRA:	Nationale resolutie autoriteit
CN:	Caribisch Nederland. Dit zijn de eilanden Bonaire, Sint Eustatius en Saba (BES)	NVB:	Nederlandse Vereniging van Banken
CRD:	Capital Requirements Directive	PSD:	Payment Service Directive
DGS:	Depositogarantiestelsel	RIP:	Risico Identificatie Programma
DNB:	De Nederlandsche Bank	RMP:	Risico Mitigatie Programma
EBA:	European Banking Authority	SI:	Significant Institution
ECB:	Europese Centrale Bank, European Central Bank	SIRA:	Systematische Integriteitsrisicoanalyse
EDIS:	European Deposit Insurance Scheme	SRB:	Single Resolution Board
EIOPA:	European Insurance and Occupational Pensions Authority	SRM:	Single Resolution Mechanism
Egi:	Elektronisch geldinstelling	SSM:	Single Supervisory Mechanism
EMIR:	European Market Infrastructure Regulation	SW:	Sanctiewet 1977
FATF:	Financial Action Task Force	TLAC:	Total loss absorbing capacity
FEC:	Financieel Expertisecentrum	VoT:	Visie op Toezicht
FSAP:	Financial Sector Assessment Program	Vvgb:	Verklaring van geen bezwaar
FSB:	Financial Stability Board	VVV:	Verbond van Verzekeraars
FTK:	Financieel Toetsingskader	Wbft:	Wet bekostiging financieel toezicht
ICAAP:	Internal Capital Adequacy Assessment Process	Wfm BES:	Wet financiële markten BES
IMF:	Internationaal Monetair Fonds	Wft:	Wet op het financieel toezicht
IORP:	Institutions for Occupational Retirement Provision	Wtt:	Wet toezicht trustkantoren
		Wwft:	Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme
		ZBO:	Zelfstandig bestuursorgaan

DeNederlandscheBank

EUROSYSTEEM

De Nederlandsche Bank N.V.
Postbus 98, 1000 AB Amsterdam
020 524 91 11
dnb.nl